

Hamal hap de ola mensa Yesus Yohanis hip golblakake

¹ Ola an mae hap dena: Alap mo ngein sin de kalang goltreizimdin hip- mensa Kristus Yesus hup goltrëblakake, dekam de Kristussu de betek gweblan zi hip anakan tan-tan gulzimdin hip, “A kirekam sa nabakam jower.” Dekam zep Yesus zëre mo dam taha nakore zisi abon osan dep zer soneka- zen de abe hap ayang gulblun hap. Ano bosena Yohanis. Ëe an hen ahana- Kristussu de betek gweblanna.

² Ëe men desaë Alap onak kitak kara guk, ëe dekam zebë bukunak awe ale guk. In zebë emsa damnak anakan tonbirida gwe'an, “An eiwa Alap mo ola- mensa Kristus Yesus hamal hap nëbe mae hap golzimkike.”

³ Zini men zen de hamal hap de ola ansa aha hap baca nul gwizim'ik, hen men zen ësane gwenkam i-san i-san nei gwibi'ik, zen hë'ho gwibin nika sa Alap onakon hla nul. Sap molya holo gwek dekam sa ki lwal.

Yohanis mo nonol lonesen ol:

⁴⁻⁵ Aya-wal oso-wal men zen Asia mo langnak de tuju enkam de jematnak lowehen da'anke, ëe an Yohanis ama ebe mae hap ale gulzim'in:

Alap in Zen gwë'ara, Zen orep mes gwëka, hen zëno gwënna molya topse gweblak. Enho zem, Zen tuju nwe-masekam zinik syal

gwe-gwenda.* Alap Zëna, Enho zem, hen
Kristus Yesus mae sa kwasang-kwasangna ebe
mae hap mamkam nol gwizim. Hen nen zëno
mae mo taha terenak esa lowehe gwer.

Sap Yesus Zen Zen- Alap hap denaka de
tatetekam golluwe gwen hap de Zi niye,
hen tin nikon de nonol ngaya gwen Zini.

Zen hen Zen- teipsin tanganna,
auhu-kamanak de teipsin-teipsin nikonye.

Zen nësa kwasang gwibiridaka, zep tilki.

Nëno mae mo karek-karekna dekam zep
zëre mo kalkam ngan gulsuku-
te-lidak son nakon kim wet soblakke.

⁶ Zen dekam zep nësa Bi zem Alap onak dikim
lowehe gwen hap siri gulsuku-
dekam de Alap mo golak de syal ta gwen zi mo
kim hëndep denaban zëno bosesa teip
gulsuk gweblan hap.

Kristus Yesus Zen Zen- teipsin tangan Zi niye.
Tingare sosonna zen Zëbon sa hëndep denaban
lwa gwer. In eiwa!

⁷ Bira! Angkam man hata'ara! Èe, Yohanis,
mesë but de zerati gwe zannak hla ta guk.
Kitak de zi de etan ëngaya gwenkam zen
kirekam sa hen hla da gul, sap men zen hen
dang nulblik. Tingare auhu-kamanak de zini

* **1:4-5 1:4-5** Yohanis awe anakare enkam ale gulku “tujukam de enho”kam. Dam gulsunnu san ha, “tuju enkam de jematsa de kara ta gwibin hip de dam taha nakore zi.” (Why. 1:16; 1:20) Ahaksa aha dam gulsunnu, “Alap mo Enhona- men zen tuju nwe-masekam zinik syal gwenda gwendake.” (Yes. 11:2) Nomor tujuna, zen hen bukunak awe gulk sun de ol blaoran makan ale gul gweka. Tuju mo enlalana, “sowehen tangan.”

gosa sa dablal. In eiwa kirekam tangan sa ki lwal! In eiwa tangan!

⁸ Alap man nësa gubirida'ara:

“In eiwa kirekam sa lwal,
sap Ëe an nonol lonesen nakore Zi,
hen aumwa topnak de Zi.

Ëe orep mesë gwëk, hëndep angkam gwë'an.
Ano gwënna molya topse gwëk.
Kitak de sosonna zen Abon onak.”

Yohanis kim Yesus hup dena esirkim hlaukuke:

⁹ Ëe an Yohanis. Nen Kristus hon de ang ta gwen wenyä apdekam kareksae oltowe gwenan. Sap sa nësa kire hap karek da gwibir, sap nen anakare enlala nabane lowehe gwenan, “Nen mese Kristus mo irik ginnik bitï gwëk, zep ki nësa neibirida gwe'an.” Asa zep hëndep lang tekna Patmos san dep hiri dak, sap ëe ama Alap onakore Yesus hup de ol dawemsa gol halada gwëk.

¹⁰ Nër hom de Hari Minggukam,[†] asa dekam Alap mo Enhona bi gweblaka. Dekam zebë ëre mo tahan san sramin auku makare ol yawalsa sak- anakan kim asa gublukaye,

¹¹ “In desa kara gu'ura emki bukunak ale gun. Bukuna desa tujukam de jemat hap gol sonezim- men zen Asia mo langnak de tujukam de ë-ënak lowehe song gwe'anke. Ë

[†] **1:10 1:10** “Hari Minggu” desa Yohanis “Bian mo yakla”kam ale gulku. Orep de ëKristen gwen zini Hari Minggusa man nen gwibik, “Bian mo yakla”kam. Zen mae hap kirekam Minggusa nen gwibik: Sap Yesus Zen Minggukam tin nikon ngaya gwëka.

bosem-sena: Efesus, Smirna, Pergamus, Tiatira, Sardis, Piladelpia, hen Laodikia.”

¹² Ki zebë tahan san mae hap lero gwek- “An nara asa tonbla'ara?” Dekam zebë tuju enkam de lampuna hlauludak- emas nakon de syal gweblandan naka.

¹³ Tujukam de lampuna in mo ngirënnik, zao zebë Zini hla tak- Zi Tangan makan, † baju blal ala son naban hëndep tana tahannak nyausubluk. Hen emas nakon de syal gwibin biti yawalsa daulku, hëndep bik dannak hatak.

¹⁴ Nol alana ngap-ngapna- men kiye, but ngap-ngapna. Nwena syauk makan nihitilbli'ak.

¹⁵ Tanana man nalilingtilbli'ak- men kiye, tembaga ëse ang gunnu. Hen zëno ol-gun aukuna men kiye- ho li yawal zannun aukuna.

¹⁶ Dam tahakam tuju enkam keisni teirensi'inka. Zëno mahala san de nëbok eihya-ngi eihya-ngi ben-benna kiye. Nwe-masena man ngatan gweblaka- men kiye, yakla nwe ngatanna kim bolak zauk gwenda.

¹⁷ Ëe kimë hla tak, ki zebë zëno nwenak zi tok makan zanzak. Hwëna ki zep zë dam tahakam asa towanbla ineka- anakare ola ban,

“Bahem airin. Ëe an nonol lonesen nakore Zi, hen aumwa topnak de Zi.

¹⁸ Ëe an Zen- ngaya gwen hap de Ausuna. Ëe mesë sap tik. Hwëna emki Asa hla tan: Ëe asa hëndep denaban gwë gwer. Tingare sosonna

† **1:13 1:13** Insa “Zi Tangan makan”kam ale gulku, Yohanis man enlala gweka- men dekam Daniel Bak hamal hap Kristussu ngatan zi mo langnak hla taka. (Dan. 7:13-14) Zao man anakan hla taka, “San de zi tangan.”

Abon- dekam de zisi gubirida gwen hap denaye,
 'Angkam mes zaunun- em dikim tîn hip dena.'
 Hen kuncina Abon onak lwa'ara- dekam de
 juwen zi mo langsa gulhlu irin hip denaye.

¹⁹ "In desa ki kara gu'ura, emki bukunak ale
 gun. Sap in angkam dep dena, hen ngein sin
 dep dena.

²⁰ Tujukam de keisni hen tujukam de
 lampuna insa hlauludala, zen gulk sun de ol
 blaoran makan. Tujukam de lampu emasna in,
 zen Asia mo langnak de jemat-jemat. Tujukam
 de keisni insa ano dam tahanak hlauludala,
 dam gulsunnu, Alap mo dam taha nakore zi-
 tujukam de Asia mo langnak de jematsa de kara
 ta gwibin hip dena."

2

Ëna Efesusk de Kristen zi hip de surat:

¹ Yesus ki zep asa gubluka, "Ola ansa emki ale
 gul sonen:

Efesusk de jematsa de kara gul gwen hap de
 Alap mo dam taha nakore zi hip,

Yesus onakon:

Ëe an tujukam de keis nibare Zi. Dam
 tahakamë teirensik gwe'an.

Hen Ëe an tujukam de lampu emas nabare Zi.

² Ëe eno mae mo syal gwibinni kitak tawana.
 Em abe hap de syala dohon-hon tangan nakae
 ol gwek, hen dawemkame tatem ëzauk gwek.
 Hen Ëe tawana: Em karek gol gwen zi niban
 home olësiri gwe-gwek. Hen men zen zënaka

nenbirida gwek, 'Ëe an Yesus mo zer sonen zi,' hwëna em mese sap desa akasibirida gwek, hëndep dekam zebe ahakorena anakan tame la gwibik, 'An nësa de yasik tabin hip de zi.'

³ Emsa mes ano bose hap karek da gwibik, hwëna em ema ëenlala gwe-gwek, 'Sap sa ki asa zëbe hap de jal hap neibirida gwer, hwëna ëe molyë kim baes ëblak.'

⁴ Sap eiwa, kirekame lowehe gwek, hwëna angkam em a dekone mo ësyalhe kïni'an: Orep eno mae mo kwasang-kwasangna mamna. Hwëna angkam mes betek gwer.

⁵ In zep em ere mae mo karek-karek nakon ëhalen. Sap em mese ere mae mo nonol lowehen dawem nakon ëlanga gwesil. Men kirekame nonol lowehe gwek, kirekam em etan lowehen. Dekon de ëhalen srëmkam, ki dekam asa eno mae mo jemat hap de lampuna insa gulsul. Dekam kawesinnik esa etan lowehe gwer.

⁶ Hwëna aha-en ki dawemna ebon mae onak lwa'an: Men kirekam Nikolaus Bak yasik tabin hip de zini gwëka, kirekam de lowe henna em ema hwa kulsuk gwenan- Aena men kirekamë hen hwaulsuk gwenanke.

⁷ Em dwan i nibanke!
Zep mensa Alap mo Enhona ebe mae hap ayang gulzim'ira, zen desa em ësal gwen.

Men zen de tatem ëzau'uk, Ëe asa zëbe mae hap golzim- dekam de hëndep de gwën hap de tetan dansa twinbin hip, Alap mo nganak denaka."

Ëna Smirnak de Kristen zi hip de surat:

⁸ Yesus ki zep asa gubluka, “Ola ansa emki ale gul sonen:

Smirnak de jematsa de kara gul gwen hap de Alap mo

dam taha nakore zi hip,

Yesus onakon:

Ëe an nonol lonesen nakore Zi,
hen aumwa topnak de Zi.

Ëe mesë sap tik, hwëna ama etan ngaya gwëk.

⁹ Ëe tawana: Em tahalha zi, hen kareksa de goltowe gwen zi. Hwëna eiwa dena, eno mae mo ngatan zi mo langnak de kire-kirena beya tanganna. Ëe tawana: Yahudi zini man emsa lamang da gwibirin. Zen sap man zënaka nenbirida gwenan, ‘Ëe an Alap mo hlil irin wenyä,’ hwëna zen mes angkam dowal mo kigi onak bitï gwëk.

¹⁰ Bahem äairin. Ëe ama emsa gubirida'an: Emsa sa ahakon dowal mo kigina bwinak yal gul nera- emsa dikim akasibiridan hap. Yaklana dare taha-tap enkam esa jalom ëk tihinak karekkam loweher. Hwëna tatem em anakare enlala naban ëzaun, ‘Sap sa asa damental.’ Ki dekam asa ebe mae hap hëndep dikim lowehe gwen hap de mire sigina lop tazim.

¹¹ Em dwan i nibanke!

Zep mensa Alap mo Enhona ebe mae hap ayang gulzim'ira, zen desa em ësal gwen.

Tatem men zen de ëzau'uk, zen molya noltowek-

mensa nen gwibirin, ‘Hëndep de tin hip dena.’ ”*

Ëna Pergamus de Kristen zi hip de surat:

¹² Yesus ki zep asa gubluka, “Ola ansa emki ale gul sonen:

Pergamus de jematsa de kara gul gwen hap de Alap mo dam taha nakore zi hip,

Yesus onakon:

Ëe an mahal ben-ben nabare Zi-nëbok eihya-ngi eihya-ngi ben-ben makan.

¹³ Ëe tawana: Em in dowal mo kigi mo ënake lowehe gwenan- men zao teipsinkim irik gil gwendake. Sap eiwa kirekam, hwëna karek yala in kim ebon mae onak hatak, em namae dawemkam ano bosena urensik gwëk. Em dekam home Asa de taibliblanna baes tak. Hen in kim sap Antipas Baksa eno mae mo ngirinnik abe hap de jal hap dak, em dekam home Asa anakan azabeblak, ‘Ëe Zëbon de ang ta gwen zisi hom.’ Hwëna em hen Antipas Bak mo kime Abon onak tatem ëzauk gwëk.

¹⁴ Hwëna ano husus gwibinni hen ki— ebon mae onakye. Sap ahakon hen ema Bileyam Bak Swe mo tawa tabin sin ang ta gwenan. Sap zen orep tangan Balak Baksa tawa taka, ‘A kirekam em Israel Bak mo ausu nakore zi hip zol makan eiyas ta guzimdin,’ hëndep dekam zep zë ëkyan hezak. Zen dekon zep yang tabin boton alap hap de tembanenak ang ta gwëk, hen kahalo-kahalo san ang ta gwëk.

* **2:11 2:11** “Hëndep de Tinni,” zëno dam gulsunnu, emki Why 20:14nak hlaun.

15 Hen ebon mae onakon zini ahakon kirekam hen Nikolaus Bak mo yasik tabinni nurensik gwenan.

16 Zen in zep, em ëhalen. Sap em de ëhalen srëmkam, ki Ëe asa emsa, hëndep in zen emsa yasik da gwibirin, depan mae golëeijazal- ëre mo nëbok makare mahal ben-benkam.

17 Em dwan i nibanke!

Zep mensa Alap mo Enhona ebe mae hap ayang gulzim'ira, zen desa em ësal gwen.

Men zen de tatem ëzau'uk, Ëe asa zëbe mae hap golzim- dekam de orep de tembane aning gunsu twen gweblan hap, mensa orep Israel mo ausu nakore zi hip Alap gol gwizimkike, zen kim nama sasa lang san sek gwe song gwe'akke.† Hen zëbe mae hap Ëe asa kaso ngap-ngapsa kae gweblazim. Ëe asa etan desa aha bosekam bosemse tabir, hen ëse bolesa asa kasona iwe ale tabir-zim. Bosem-sena in aha molya tame nuk, hwëna men zen en de

† **2:17 2:17** Israel mo ausu nakore zini kim sasa lang san sek gwe song gwëk, dekam man mankam ëusak gwe-gwëk. Alap dekam zep tembane bosena “manna”sa jowen ta gwibir-zimki. Ki zep Alap dekam de mannana insa botolak mat tan hap Musasa gubluka- hen botola insa de Alap mo petinak ing gun hup. Hwëna Alap mo petina in hëndep botola in han orep mes jek-jak nëk, hen Alap mo ëpba olak hom anakan ale nuk, “Kirekam jek-jak nëk.” Yahudi mo aha tawa tabin nikon, zao man hyanak ale nuk, “Alap mo olsa de ayang gun hup de zini Yermia peti naban botola in han kama hulak aning soka- kim Babelk de zi de Alap mo golsa dri yun hup denak golek de gwe'akke.” In zep auyan-tane wal zem ëkël gïl gwëk, “Nësa de ngaya tabin hip de Zi de hata zankam, dekam sa etan tembanena insa nëbe mae hap gol gwizimdi.”

deirensi'ik, zëna enna sa anakan tame nul
gwer, 'Yesus kirekam asa bose taka.' "

Ëna Tiatirak de Kristen zi hip de surat:

¹⁸ Yesus ki zep asa gubluka, "Ola ansa emki
ale gul sonen:

Tiatirak de jematsa de kara gul gwen hap de
Alap mo dam taha nakore zi hip,

Alap mo Tanena, Abon onakon:

Ëe an men zëno nwe nik syauk mo kim nïhitil
gweblananke,

hen men zëno tana nik tembaga ëse ang gun
makan nalilingtil gweblananke.

¹⁹ Kitak em insa syal ei gwibirin, Ëe tawana.
Ëe tawana: Em ema enaka kwasang eibirida
gwenan. Em Asa de taïblïblan nabane lowehe
gwenan, hen abe hap de syala ema dawemkam
ol gwenan, hen tateme ëzauk gwenan. Ëe
tawana eno mae mo syala angkam man nonol
syala kon esek gwe se'an.

²⁰ Hwëna ebon mae onak an zen en husus
gwe-gwe'an: Em ba habe wenya insa, Izebel
Baksa, kara ul gwenan? In zen botonkam
anakan gubirida gwenan, 'Ëe an Alap mo olsa
de ebe mae hap ayang gul gwizimdin hip de
we.' Hwëna zëno kirekam de yasik tabinni in
kon zep Abon de ang ta gwen wenya beya nik
zëbon osan ang ta gwek- ëkahalo
gwe-gwenkam, hen yang tabin alap hap de
tembanesa de twen gweblankamye.

²¹ Ëe mesë sap Izebel Baksa de karek gun hup
de yaklana esek gul gwek- dekam de zëre mo

swi sosen nakon halen hap. Hwëna zen man halen hap baes gwe-gwek.

²² Tumna men zëwe karekna gol gwenan, Ëe asa zëwe etan hiri gulser- zao de sang-sang kareksa gollwa gwen hap. Hen men zen kahalo nei gwibik, kirekam asa gweibiridal. Zen hen karekna mam naka sa noltower- zen de karekna in kon ëhalen srëmkamye.

²³ Hen zëbon de ang ta gwen wenya ahakon asa juwen tabir- dekam deka tïngare jemat-jemat Asa tame dak, 'Eiwa, Zen zi mo enlalana hen enho naban man tame ta gwizimnira.' Zep Ëe asa ere mae mo karek gon jam enkam emsa karek ta gwibir.

²⁴ Hwëna Tiatirak de wenya, em ahakon home yasik tabin hip de wenya in mo tawa tabin sin ang tak. Mensa zëbon de ang ta gwen wenya nen gwibirin, 'Dowal mo kïgï mo enlala aning tanna', desa de tawa gweblan hap em ahakon home ang tak. Em ema zi enlala karek-karekna insa nol sang-sang eibirida gwenan, zep ëe homë ebe mae hap aha syala wei yul sonezim'in.

²⁵ Hwëna em in kirekame angkam Asa laïbli gwebla'an, kire ennak tatem ëzauk gwek-hëndep ano lwahal zannak de zau'uk. Bahem Asa de taïbli-blanna insa baes gwibin.

²⁶ Men zen de ano dwam gwibin en san lowehe gwe'ak, hen tatem ëzau'uk, hëndep aumwa hap denak de hata'ak, zëbe mae hap Ëe asa ëre mo sosonsa golzim- dekam de tïngare zi aususa irik gïn hip denaka.

²⁷ Emki ëenlala gwen- men kirekam

Mazmuruk Daud Bak abe hap dena ale gulkuke,
abe hap de Bian sosonsa golblan hap dena. Zen
anakarekam ale gulku,

'Em esa tatete tangankam irik gili.

Zini men zen de esoson gwe'ak,
desa esa timbwas tabiri- men kiye,

besi tekkam de botolsa lwa tabinni.*

Hwena sosonna in desa asa hen ebe mae hap
golzim- men zen de tatem ezau'ukye.

²⁸ Ee hen asa hleng gwen hap de keisni ebe
mae hap zezim. ‡

²⁹ Em dwan i nibanke!

Zep mensa Alap mo Enhona ebe mae hap ayang
gulzim'ira, zen desa em esal gwen."

3

Eena Sardisk de Kristen zi hip de surat:

¹ Yesus ki zep asa gubluka, "Ola ansa emki ale
gul sonen:

Sardisk de jematsa de kara gul gwen hap de
Alap mo dam taha nakore zi hip,

Yesus onakon:

Ee an Alap mo Enho nabare Zini Zen- men zen
taju nwe-masekam zinik syal

gwe-gwendake,*

hen Ee an tujukam de keis nibare Zini.

* **2:27 2:27** Mzm. 2:8-9 ‡ **2:28 2:28** Hleng gwen hap de keis
hip de ola, emki Why. 22:6nakhlaun. * **3:1 3:1** Alap mo Enho
de taju nwe-masekam zinik syal gwendan hap de ola, emki 1:4
mo otde alenak hlaun.

Ëe tawana insa em syal ei gwibi'in. Zini man emsa kil di gwibi'in, 'Zen ngayana,' hwëna em in tok-tokna.

² Zen in zep, em ni truwen nakon luk tan, hen eno mae mo syala in zen tinsin hip alp gwesi'in, emki etan bubung gun. Sap Ëe tawana: Em insa syal ei gwibi'in, aha-en mae home su kul sone'an- ano Bian mo nwenakye.

³ In zep emki enlala gwe-gwibin- men desa orep emsa tawa da gwibikke, hen men desae ësane gwe-gwekke. Zen kirekam em etan syal tan, deban ehalek. Sap em de salok-salokkam lowehe gwen srëmkam, Ëe ebon mae onak sowë zi mo kim asa hatazal. Ki em molye hamal hap anakan ëtawa gwe guk, 'Yaklana dekam sa hata zala.'

⁴ Hwëna eno mae mo ngirënnik nama hen-salok-salokkam de lowehe gwen wenyaye, men zëno mae mo pakean ëjok-jok gwe srëm gwe'an. Ëe asa desa pakean ngap-ngap alala tan naban golëlowehe gwer, sap zen mes kirenak dep ëdakastik.

⁵ Men zen de tatem ëzau'uk, zëbe mae hap pakean ngap-ngapsa asa alala tazim. Hen zëno mae mo bosem-sena Ëe molyë hëndep de ëngaya gwen hap de wenyik mo bosemse nabare buku nakon ngan gulsuzimk. Bian hon hen zëre mo dam taha nakore wenyak Ëe asa anakan kira tabir, 'An zen- ano bi gwibiridan wenyaye.'

⁶ Em dwan i nibanke!

Zep mensa Alap mo Enhona ebe mae hap ayang gulzim'ira, zen desa em äsal gwen.”

Ëna Piladelpiak de Kristen zi hip de surat:

⁷ Yesus ki zep asa gubluka, “Ola ansa emki ale gul sonen:

Piladelpiak de jematsa de kara gul gwen hap de Alap mo dam taha nakore zi hip,

Yesus onakon:

Ëe an lalak enna hen taibliblan tanganna.

Teipsin zini Daud Bak mo kunci bi gweblanna

Ëyë zirensi'in.

Ëyë dekam lilikinsi talusu'uk,

nara zi molya etan gulhlu inki.

Hen Ëyë gulhlu in'ik,

nara molya talusuku.

⁸ Ëe tawana insa em syal ei gwibi'in. Hen Ëe tawana: Em tatete tangan naka hom. Hwëna em mese ano tawa tabin sin ang ta gwek, hen home ano bosena anakan azabe gwibik, 'Ëe Zëbon de ang ta gwen zisi hom.' In zep ebe mae hap mesë lilikinni talusuzimk. Desa toton nara dep?- etan gulhlu irin niye.

⁹ An kirekam sa ebe mae hap lwazim: Zini men zen emsa hit di gwibirin, Ëe asa desa tik-tik tabir- ebon mae onak de yaing gwezan hap. Zen dekam sa bokle kom son nakon anakan ëkira gwer, 'Eiwa, Alap man emsa kwasang gwibirida gwenda.' Zen man zënaka tim di gwibirin, 'Ëe an Yahudi zi tangan,' hwëna zen dowal mo kigi mo walas.

10 Sap em mese ano ol hli yulzimdin sin ang ta gwek- dekam de kareksa de gohtowen nakon asa zabeblan srëm hap denaye. Zep Ëna hen asa emsa golëzauk soner- karek yawala in kim de tïngare okamanak hata'akye. In tïngare auhu-kama zisi dikim akasibiridan hap sa ki lwal.

11 Ëe nabakam asa hatazal. Men desa ki ulin gwek, dawem enkam olinik gwek. Aha zi mana hwëna ebe mae hap de mire sigisa kap da innink.

12 Men zen de tatem ëzau'uk, Ëe asa desa Alap mo gol ësenak gol te makan eiyas gïl. Zen zao sa hëndep denaban lowehe gwer. Hen Ëe asa ëre mo bose ësesa zëno mae mo timnik ale tabir-zim, hen ëre mo Bian Alap mo bosesa, hen Alap mo ë bosesa. Zen in zen- Yerusalem ëse, men zen sa ngatan zi mo lang nakon ati gwe zala, Alap zëre onakon.

13 Em dwan i nibanke!

Zep mensa Alap mo Enhona ebe mae hap ayang gulzim'ira, zen desa em ësal gwen."

Laodikiak de Kristen zi hip de surat:

14 Yesus ki zep asa gubluka, "Ola ansa emki ale gul sonen:

Laodikiak de jematsa de kara gul gwen hap de Alap mo dam taha nakore zi hip,

Yesus onakon:

Ano aha bosena 'Eiwa de Zi.' †

† **3:14 3:14** "Eiwa de Zi," Yohanis man Yesus mo aha bosena ale gulku "Amin"kim. Amin mo aha enlalana "In eiwa," ahaksa, "Kirekam de hëndep lwak."

Ëe an Zen- eiwakam hen tatetekam de Alap hap denaka golluwe gwen hap de Zi niye.

Ëe an Zen- kitak ausuna, Alap mo yang tabin nikon.

15-16 Ëe tawana em in desa syal ei gwibi'in. Zen in zebë emsa ulop gwibirida'an- san de tembane kareksa de ulop gwibin makanye. Sap em asa de kwasang gweblanna mese ëblalen gwek, hwëna home tangan asa baes ëbla'an. Zep em an men kiye- tembanena sal-salaka hom hen bot-bot naka hom. Zen in zep Ëe asa emsa kitak wëk gwibiridal.

17 Em ema ëkil gïl gwenan, 'Ëe an kire-kire beyana. Basa dep?- tahalha gwibinni.' Hwëna em home ere mae mo enhona tame la'an. Em in enho nakon tahalha tangan nike lowehe gwe'an- kwasap walas mo kim. Em in irkane lowe he'an hen nwe dïminni.

18 Zen in zebë emsa titi tabi'in: Em Abon onak te-alakam hëndep de emas lalaksa kablak- dekam de ano nwenak ëtahalha gwen srëm hapye. Emki hen Abon onak pakean ngap-ngapsa kap laink- desa de alala tan hap, sap angkam em irkane sahera ban lowe he'an. Hen nwe hap de obatsa emki Abon onak kap ta irin- ekakim nwesa ëkara gwek.

19 Zini mensaë kwasang gwibirida gwenan, zen desaë jalse gwibirida gwenan hen lek-lek ta gwibirin- dekam de zen dawemkam ëhalen hap. Zen in zep, em tïngare enho naban ëhalen.

20 Ëe bira! Ëe eno mae mo enhonak de lïlikinnikë zauk gwe'anzal, hen ama ga'ga so

gwenan. Men zen de ano ola sa'anka, hen lilikinni insa ap talusublu'anka, zëbon asa til, hen zini in han asa zergwë gwer. Hen Eë deban asa ënaka itwen gwer.

²¹ Men zen de tatem ëzau'uk, Eë asa desa gubiridal- ëre mo nikin gwennak de ëre mae han teipsinkim teinikirin hip, dekam de apdekam irik gin hip. Aena hen tatemë zauk gwëk. Zen in zebë angkam ëre mo Bian naban apdekam teipsinkim inikin gwe'an.

²² Em dwan i nibanke!

Zep mensa Alap mo Enhona ebe mae hap ayang gulzim'ira, zen desa em ësal gwen.”

4

*Yohanis kim ngatan zi mo langnak
hlauludakake- Alap mo bosesa de teip gulsuk
gweblannak:*

¹ Eë Yohanis ki zebë etan dekon kara gwëk, hwëna ngatan zi mo langnak de lilikinsi zebë kon akesek. Man dalusuhuk. Hwëna ki zebë hen ola salsek- men kirekam nonol asa tonbla'ankake, sramin auku makare olsa. Zen man asa gubluka,

“Haen, an san emki sewe sezan. Eë asa ebe hap goltrëblal- in zen ki ngein sin jowe'akye.”

² Dekam zep ki hëndep Alap mo Enhona asa bi gweblaka, hëndep dekam zebë eiwa de makan ngatan zi mo langnak hatak. Zao zebë teipsin tangan zi hip de komal tumna akesek, hen Teipsin Tangan Zini Alap Zëna zëwe nikin'inka.

³ Zëno nwe-masena man angtan-angtan gwebla'anka- kal-kalkam hen te-ala ësesekam,

kaso lilingtin makan. Hen boge alp te-ala esese makare nik komal tumna in san wal-wale gwe-gwe'ak.

⁴ Hwëna Alap mo komal tumna insa man 24 enkam de ahakore komal tumkam wale nosok. Zëwe zini teipsin-teipsin nik hen teinikin'ik- 24 enkam. Zen pakean ngap-ngapsa alala dak, hen emaskam de mire sigi alala tan naban zë teinikin'ik.

⁵ Hwëna Alap mo komal tumna in kon nglina man ang tasik kinä gwe'anka, hëndep dekon zep nglina mam enkam ngam ta gwe'anka, hëndep aukuna man alal tahal gwe'anka. Hen zëno dang gwën nakon seip makare syauk ngatanna tuju enkam ehitilsik kinä gwe'ak. Desa de dam gulsunnu, zen Alap mo Enhonamen Zen tujukam de nwe-masekam zinik syal gwenda-gwendake.

⁶ Hen Alap mo komal tum dang gwën san ki zebë hen hi yawal makarena hlauk, hwëna zen kaca lalak makarena. Hen tumna in mo alp-alp san, ngatan zi mo langnak de otweran makare zini dan-nër dan-nërkam zë lowehe gwenan. Zëno mae mo timni dang san hen tahan san nwe en naban.

⁷ Otweran nwe-masena in ahana men kiye-singana. Ahana zëno nwe-masena men kiye-sapi zirya. Hen ahana men kiye- zini. Hen ahana zen men kiye- mawana heir de ihe zanna.

⁸ Dan-nër dan-nërkam de otweran makare zini in, zëno mae mo si alana enam-enamkam. Hen zëno mae mo timni nwe enkam esowehek- sap si ala iltikin mae san. Zen yaklam hen kam tër

tanna hom äzausuk gwenan. Zen a kirekam mo da tine gwenan:

“Bian Alap, Teipsin Zini,
Zen lalakna, Zen lalakna, Zen lalak tanganna.
Zen orep mes gwëka,
hëndep nama gwë'ara,
hen zëno gwënna molya topse gweblak.”

⁹ Dan-nër dan-nërkam de otweran makare zini, zen kirekam zëno bosesa de teip gulsublun hap de terya da tine gwenan- blikip gwesik gweblan hap hen dawemsa de gol gweblan hap, Zëna in Zen komal tum dawemna in kon hëndep denaban irik gi'irake. Hen in kim otweran makare zini in kirekam terya da gwenan,

¹⁰ 24 kam de teipsin-teipsin wenyä in dekam zep nol ik gin niban boklena kom da gweblanzal- hëndep de gwën Teipsin Zini zëre mo nwenak. Zen dekam zëre mae mo mire sigina talwesin nika kang da gwenanzal- dekam de Bian mo nwenak ëbetek gwen hap. Hen dekam zëno bosesa anakan teip nulsuk gweblanan,

¹¹ “Are Bian, ano mae mo Alap,
Em en airis- tärkam de Emsa ta gweblan hapye.
Dikire tingare sosonna Ebon lwa gwek.
Dikire ere mo bosena teip nulsublunda gwek.
Sap tingare kire-kirena Eme yang tabirki,
hen eno enlala gwibinkim ki tingan ëjowenda
gwek hen ëngaya gwe-gwek.”

5

Yohanis kim buku lak gun nuban Alap mo domba tane naban akekake:

¹ Alap mo dam tahanak, ki zebë buku lak gulsunnu hlauk. Bukuna in alekam mes eihya-san eihya-sankam sowehek, hen hulen nik lwa'ak. Dokot buknu tuju enkam.

² Hwëna ki zebë hla tak- Alap mo dam taha nakore jana nabare zi sosonna, ol mamkam kim taken gwe'anika,

“Nara en aïris?- zen de tujukam de dokot buknu ansa hïl tî sonebirzin hap, hen zen de bukuna ansa kwala-kla gun hupye.”

³ Hwëna aha-en mae hom tangan nadakastik-zen de bukuna insa kwala-kla gun hup, hen zao de alena insa de baca gun hup- sap ngatan zi mo langnak de wenya, sap auhu-kamanak de wenya, hen juwen zi mo langnak de wenya.

⁴ Ëe dekam zebë yusyustîn nïban gona gwë'ak-mae hap, “Hare zini aha-en mae homke!- zen de bukuna insa kwala-kla gun hup, hen zëwe de alesu baca gun hup denaye.”

⁵ Hwëna in zen teipsin-teipsin wenya 24 enkam lowe he'ak, zen zep ahanik asa gubluka,

“Bahem gona gwën. Singana insa emki hla tan. Zen Yehuda mo auyan-aza nakorena, * teipsin zini Daud Bak mo Auyan-tane. Zen mes zëre mo jal zini holenak zaubirida ineka. Zen Zen sa tujukam de dokot topna insa hïl tî sonebiri, hen bukuna insa Zen sa kwala-kla gulu.”

⁶ Hwëna Domba Tanesa zebë hla tak, Alap mo komal tum golek denak zau'unika. Dan-nër

* 5:5 5:5 “Yehuda,” zen Israel mo aha zi ausu. Raja Daud zen dekon saltïlkï, hëndep Yesus hen dekorena.

dan-nërkam de otweran makare zini in zë ngirin da'ak, hen tîngare 24kam de teipsin-teipsin wenyä in. Domba tanena in hla tankam san de Alap hap de zip soblanna. Zen wei-wei naban zë zau'unka. Zëno nola kore hli-hlina tuju enkam. Nwena hen tuju enkam. Tujukam de nwena insa de dam tasibinni, Alap mo Enho mo tujukam de nwe-mase- mensa Alap tîngare okamasa de amjan gwibin hip dam tasibirkike.

⁷ Hëndep ki zep Domba Tanena in song gwe zaka, ki zep hëndep bukuna insa Alap zëre mo dam tahanak gul inki.

⁸ Domba tanena in kim gul in'inka, dekam zep dan-nër dan-nërkam de otweranna in, hen 24kam de teipsin-teipsin wenyä in boklena kom da gwebla'anzak. Zen kitak gitar makare naka deirensi'ik, hen emaskam de pancisa deirensik. Emaskam de pancina in, zen men zao Alap hap irase dawem nabare te kilî ang nulsuk gweblananke. Irase dawem nabare te kilî in mo dam gulsunnu, Alap mo irik ginnik de bitî gwen wenyik mo ol gu sone gweblan.

⁹ Zen dekam zep tër ësenä da'ak:
 “Em airis- bukuna ansa de gon hap,
 hen dokot topna insa de hil ti sonebin hip.
 Sap Emsa mes dak,
 hen eno kalkam ema zini ngan tasibirki-
 desa de Alap onak dep kap gulhan hap,
 sap tîngare zi ausu nakore zi,
 sap tîngare men-kore men-kore ol ton gwibin zi,
 hen tîngare irik gin lang nakore zi,
 hen kirekam-kirekam sop zi ausu.

¹⁰ Em mese desa tingan Alap mo irik ginnik dep
golëbiti gweka.

Hëndep zen sa loweher-
san de Alap mo golak de syal ta gwen zini kiye.
Zen hen sa tîngare okamana irik nil gwer.”

¹¹ Ki zebë etan dekon kara gwek, hen Alap mo
dam taha nakore zi beyam-bya mo olsaë sak.
Zëno mae mo beyana banakan dep?- aïtbinni,
hëndep ratusan jutanak man yap tamank. Zen
man Alap mo komal tumna insa wale nososuk-
hëndep dan-nër dan-nërkam de otweranna hen
teipsin-teipsin wenyä in han.

¹² Zen terya ol mamkam da'ak:
“Domba Tanena men desa Alap hap zip
nosoblakke,
Zen airis- tîngare langsa de bi gwibin hipye.
Dikire tîngare sosonna hen enlala blala Zëbon
lwa gwek.
Dikire kitak betek në gweblak hen boklena kom
da gweblak.
Dikire kitak zëno bosena teip nulsuk gweblak
hen boltere nul gweblak.”

¹³ Ki zebë etan salbiridak- tîngare zini hen
tîngare otweranna-
sap nglinak dena,
okamanak dena,
hi mwanak dena,
hen juwen zi mo langnak dena,
hëndep kitak tangan.
Zen terya anakan da'ak:
“Teipsin Tangan Zini Alap hen Domba Tane zem
in han

dikire tingan zëno nik mo bosena boltere noso
 gwizimk,
 hen blikip neisik gwizimk.
 Dikire tingan teip nososuk gwek,
 hen dikire tینگare sosonna Zëbon nebon
 hëndep denaban lwa gwek!”

¹⁴ Dan-nër dan-nërkam de otweran nwe-mase
 makare zini in ki zep ding nulzimk, “In eiwa!”
 24kam de teipsin-teipsin wanya in dekam zep
 boklena kom dak, hen Eirzi-Bia mo bosena teip
 nulsuzim'ik.

6

*Domba Tanena kim dokot buk top-topna hıl tı
 sonebirkike:*

¹ Ki zebë hwëna Domba Tanena insa hla tak-
 Zen kim nonol dokot topna buku lak gulsunnu
 in kon hıl gıl soneka. Ki zebë hen ola sak
 dan-nër dan-nërkam de otweranna in kim
 ahanik gu aneka, “Haen!” Zëno ol aukuna in
 men kiye- nglı glung aukuna.

² Ki zebë hwëna hla tak- kuda ngap-ngapna
 kim te sokin zı'anka. Zini men zen zersong
 gwe'an zaka janasa gwirenka. Gwërbonna hen
 man ala nosoblak, sap Alap mes zëbe hap
 golblaka- zen de eijannak yei-yëk gwen hap
 denaye. In zep eijannak dep ati gwe ine zaka.

³ Ki zep etan Domba Tanena in aha dokot
 topna hıl gıl soneka. Dekam zebë etan sak- aha
 otweran nwe-mase makare zini in kim gu
 aneka, “Haen!”

⁴ Aha kudana hen dekam zep etan te sokin
 zıka. Kudana in zëno alana kal-kala. Zini in zen

zersong gwe'an zaka zëbe hap hen man Alap sosonsa golblaka- dekam de auhu-kama nakon umlaesa gulsun hup denaka, zi dikim zënaka tamera gwen hap. Zëbe hap zep nèbokna sèrkam de blal tangan naka nolblak.

⁵ Domba Tanena in ki zep etan dokot topna dan-ahanna hìl gìl soneka. Dekam zebë hen otweran nwe-mase makare zini insa ahanaka salblak- kim gu aneka, "Haen!" Dekam zebë hen etan kuda kakakna hla tak- kim te sokin zì'anka. Zini men zen zersong gwe'an zaka zen kire-kire dohonsa dikim timbang gul gwensa gwirenka.

⁶ Etan ki zebë ola sak- dan-nër dan-nèrkam de otweran ngìrinnik iwe, san de zi tangan mo ol. Zen man mamkam kuda tahannak de zini insa anakan takenblaka:

"Beras mo hargana emki gulk'nen tan: Beras dawemna angkam, aha-ere litera, aha-ere yakla blalkam de syal gwenkam de zen. Beras karekna, dan-ahare litera, zen hen aha-ere yakla blalkam de syal gwenkam de zen. * Hen minyak goreng naban ho mamak naban, zen hen sa sèrkam hargana gulk'nen nër, hèndep dekam zini bakam dep?- lop ta gwen naye."

⁷ Ki zep hwëna etan Domba Tanena in dokot topna dan-nër dan-nëra hìl gìl soneka. Dekam zebë etan sak- otweran dan-nër dan-nëra in kim ahanik gu aneka, "Haen!"

* **6:6 6:6** "Beras dawemna" desa Yohanis "gandum dan nakore tepung" kam ale gulku. Hen "beras karekna" desa "jelai dan nakore tepung" kam ale gulku. Tepungna, zen zëno langnak de mwin-mwankam de tembanena zen- men kiye, dovena hen berasna, awe de zi hip dena.

⁸ Hwëna ki zebë etan hla tak- aha kudana kim te sokin zika. Zen hwëna mes tangan sang-sang hap sopna lengse gweka. Zini men zen zersong gwe'an zaka bosena "zi tamera gwen hap de Zini." Lun kon hen ahanik ang gweblan da'anka. Zëno bosena "juwen zi mo langnak de Teipsinni." Alap dekam zep zëbe nikip golzimki- zen dikim okamanak de zisi aha hlik en naka lamera song gwen hap. Zini dan-nër dan-nërkam de aïtbir song gwenkam, ahanik de tin, dan-ahan de lowehen- kirekam de aïtbir song gwenkam.

Ahakon eijankam de juwen,
 ahakon tembane srëm hap de juwen,
 ahakon sang-sang yawala kon de juwen,
 hen ahakon otweran jal-jal de gwidre gwen
 nakon de juwe gwen.

⁹ Zen kim has eisiki, dekam zep Domba Tanena in dokot buknu aha-ere taha-tapna hil gil soneka. Dekam zebë zini hlauludak, Alap hap irase dawem nabare te kil tru tasik gweblan hap de meja iltikinnik ezau'uk. † Zen men desa Yesus hup de ol gol halada gwen jal hap damera gwekke- zëno mae mo angna.

¹⁰ Zen ol mamkam egu ine gwe'ak,
 "Are Bian, teipsin tangan Zini, Em-en tangan lalakna, hen taïblablanna Em-en.
 Auhu-kamanak de zisi de heip gun hup dena,
 etan holona banaka'en? Sap zen zen asa
 damera gwek."

† **6:9 6:9** Irase dawem nabare te kil mo gulk sun de enlalana, emki Why. 5:8nak hlaun.

¹¹ In zen ki ëgu gwe'ak, zëbe mae hap pakean ngap-ngapsa alala dazimk. Hen man nenbiridak,

“Emki engka en ëeissin. Kim de Kristen wal bose wal omka tamerankam su nul sone'ak, zen dekam sa ki lwal. Men kirekam emsa damera gwek, kirekam sa hen desa tamerankam su nul soner- men kire enkam beyana Bian Alap dam gulsun dakake.”

¹² Hwëna ki zebë etan Domba Tanena insa hla tak- kim dokot buknu enamna hül gïl soneka. Dekam zep sërkam de jïngïl yawala täilki, hëndep yakla nwenä man kakak gweka- kaen gläing-gling kakak makan. Hen benna man kal-kal gwek- san de kala kiye.

¹³ Keisni dekam zep ngli nakon kama san dep lanna hlaka- san de asese yawal de täinkim de tetan dan lanna hlanna kiye.

¹⁴ Ngliäna man esek gweka, hëndep man jek-jak gweka. Hen tingare kwatap-kwatapna hen kama-tek kama-tekna man langa san dep ëese-sek gwek.

¹⁵ Dekam zep tingare zini ëani-ning gwek- kaso-hul kaso-hulak hen kwatap-kwatapnak de kaso kles-kles san.

In zen ani-ning gwek, zen sap auhu-kamanak de teipsin-teipsinni,

hen nol-nolkam dena,

sap jana nabare nik mo mam-mamna,

hen kire-kire beya wenya,

hen sap soson nabare wenya,

hen sap zi mo tana iltikinnik de lowehen wenya,

hen kirenak de lowehen srëm wenya.

¹⁶ Kwatap-kwatapna hen kaso-hul kaso-hula insa man nahërhebirida gwe'ak, “Asa em kei-king gun! Asa em ani-ning gun- Teipsin Zini Alap ne Domba Tane nik mo jal hël inni an kon!
*

¹⁷ Sap angkam Alap mo yakla yawalak mes zaul- dekam de zëre nik mo jalsa hël in hip denakye. Hen nara zi molya zëno nik mo nwenak tatem zauku?!”

7

Alap mo capkam kim 144 ribukam Israel mo zi ausu nakore zini mirenak al dasibikke:

¹ Ki zebë hwëna Alap mo dam taha nakore zini dan-nër dan-nërkam hlauludak. Ahana okama yakla hata sezan topnak zau'unka, hen ahana yakla nikin anen topnak zau'unka. Aha darena hen eihya-lip eihya-lip top-top san yaun daka. Zëno mae mo syala, zen asese de zëno mae mo irik gin nikon taïn srëm hap- sap eik sin, hi san, ahaksa te-te syan.

² Hen Alap mes dekam zëbe mae hap sosonna golzimki- dekam de kama naban hi naban karek son hap dena. Hwëna ki zebë Alap mo dam taha nakore zini ahana hla tak- yakla hatase gwezan nakon kim hatase zaka. Zen Ngaya Zini Alap onakore capsa golhatase zaka. Ki zep ol mamkam takenbirida zaka- dan-nër dan-nërkam de wenyä insa,

³ “Na-en bahem kama naban hi naban timbwas son, hen tenya. Anik nonol Alapsa de

* **6:16 6:16** Hos. 10:8; Luk. 23:30

betek gweblan zisi mirenak capkam al tasibik.
Zen mana hen ëtimbwas gwenank.”

⁴ Dekam zep asa nenblak,

“Zini 144 ribu enkam sa mirenak al dasibir-
Alap mo capkamye. Zen kitak dua-blas enkam
de Israel mo auyan-aza nakorena.

⁵⁻⁸ Aha-ere auyan-aza nakore zini, 12-ribu
12-ribu enkam sa capkam al dasibir. Israel mo
auyan-aza mo bosem-sena, a zëno mae mo ausu
nakore naka moye: Yehuda, Ruben, Gat, Asyer,
Naftali, Manasye, Simeon, Lewi, Isakar, Zebulon,
Yusup, hen Benyamin.”

Yohanis kim sërkam de zi trana hlauludakake:

⁹ Hyanak ki zebë etan kara gwek. Ëe sërkam
de zi tra beyam-byasaë hlauludak. Aha-erenak
tagal gwesik. Zëno mae mo beyana äitbinkim
toton nara dep?- sul sonenna. Zen Alap ne
Domba Tane nik mo dang nakon pakean
ngap-ngap alala tan naban ëzau'uk, hen
tahakam kawang ala maum hasesa isrip-sri hap
deirensi'ik. Zen tïngare irik gin nïkorena,
tïngare zi ausu nakorena, tïngare sop zi ausu
nakorena, hen tïngare ol ton gwibin zi ausu
nakorena.

¹⁰ Zen man ol mam-mamkam anakan ëtaken
gwe'ak,

“Nëre mae mo Bian Alap
Zen teipsin tangannak nikin'ira.
Nëno mae mo ëngaya gwenna an,
zen Zëbon en onakon
hen Domba Tanena in onakon.”

¹¹ Tïngare Alap mo dam taha nakore zini zen
ëzaunkum man Alap mo komal tumna insa dot

nososuk. 24kam de teipsin-teipsinni in hen dan-ner dan-nerkam de otweran nwe-mase makare zini in hen zeno mae mo ngirinnik lowe he'ak. Zen dekam zep kitak nol ik gin niban boklena kom dak, hen anakan Alapsa boltere da'ak,

¹² “In eiwa! Dikire Alap en hon kitak lwa gwek-dawemna, ngatanna, enlala blala, he'ho gwibinni, bose dawemna, hen tingare sosonna, hendep denaban. In eiwa tangan.”

¹³ Ki zep 24kam de teipsin-teipsin wenya in kon ahanik asa takensiblika,
“Pakean ngap-ngap alala tan wenya an, banakare wenya? Hen enda kon yaing gwezak?”

¹⁴ Ki zebë ding gulbluk, “Bian, ëe tawa naka hom. Diki tawana em.”

Ki zep hwëna asa ding gulbluka,
“Zen an men zen serkam de karekna insa nyaubikke-
in kim Yesus hup de jal hap zini karek da gwibikke.

Zen mes zëre mae mo pakeanna ngan dasibik-Domba Tanena in mo kalkam.
Zen dekam zep zëno mae mo pakeanna ëngap-ngap gwek.

¹⁵ Zen in zep Alap mo komal tum alp nakon lowehe gwenan,
hen Zëno bosena mam nul tine gwenan-yaklam denaban kam denaban.
Desa Zën sa golëlowehe gwera,
zep zen karekna molya etan noltowek.

16 Zen dekam molya etan usak naban ho-hole
naban
neiszimk.

Yakla sal-sala hen molya etan nësblak.

17 Sap Domba Tanena in Zen Alap mo alp
nakon
gwë'ara,

Zen Zen sa domba zaho ta gwibin zi makan
zaho ta gwibiri.

Zen Zen sa zëbe mae hap hëndep de ëngaya
gwen hap de aïli hona zertreizimdi.

Hen Alap sa zëno mae mo nwe go-hona ngan
tasibir-zimdi.”

8

*Domba Tanena in kim aumwa hap de dokot
buknu hîl gîl sonekake:*

¹ Ki zep Domba Tanena in dokot buknu
tujuna hîl gîl soneka. Ngatan zi mo langna
dekam zep ol maena hom gweka- san ha
holona stenga jam enkam.

² Kim nama balk enkam lowe he'ak, ki zebë
hwëna Alap mo dam taha nakore zini tuju
enkam hlauludak. Zen men zen Alap mo dang
nakon ëzauk gwenanke. * Zëbe mae hap
sraminsi kap dazimk.

* **8:2 8:2** Tujukam de dam taha nakore zini in, san ha mensa keis mo kim hlauludakake?- pasal 1 ayat 16nak hen 20nak. Aha dam gulsunnu, tujukam de Alap mo dam taha nakore zini mensa Yahudi mo auyan-azana anakan nenbirida gwek, “Tuju enkam Alap mo dang gwën nakon ëzauk gwenan.” Ahana Mikayel Bak (Dan. 10:13; 10:21), hen ahana Gabriel Bak (Luk. 1:19; Dan. 9:20-21).

³ Ki zep hwëna Alap mo dam taha nakore zini ahana hata'an zaka. Zen emaskam de meja alpnak zau'un zaka- men zëwe Alap hap irase dawem nabare te kilî tru dasik gweblananke. † Zen panci ema'a gwirensi'inka. Zao zep hen te kilî beya tangankam kap dablak. Desa zep pancinak iwe siri gulsuku- tîngare zini men zen Alapsa betek në gweblanan, zëno mae mo ol gu sonen naban. Desa zep mejana in kore syauk nuban siri gulku.

⁴ Dekam zep zëno tahanak de panci nakon irase dawem nabare butna Alap osan dep sewesek- hëndep zi mo ol gu sonen naban.

⁵ Zen kim hya gwesik, dekam zep etan pancinak iwe meja nakore syauknu bwang ta seka, desa zep auhu-kama san dep hiri gul ineka. Nglîna dekam zep sërkam tadre tineka- hëndep nglî ang naban. Hen jîngîl yala dekam zep gwëka.

Tuju enkam de Alap mo dam taha nakore zini kim sramin gublun danna ëkon gwesik hanakke:

⁶ In kim kirekam okamanak lwa'ak, tuju enkam de Alap mo dam taha nakore zini in zen sraminni deirensi'ik, dekam zep ëhohle gwe'ak- sraminni in sa de gublunda inen hap.

⁷ Nonol zen gubir aneka, dekam zep hëndep es kwa-kwakna o makan il tika, hwëna zen hen kala ban syauk nuban de siri nenna- san de dîng-dîngkam de il tîn ona kiye. Okamana dekam zep eiha nakon‡ hwei-swis gwëk,

† **8:3 8:3** Irase dawem nabare te kil mo gulk sun de enlalana, emki Why. 5:8nak hlaun. ‡ **8:7 8:7** Eihya nakon awe, enlalana satu pertiga.

hëndep dekore tenya hen dekore tîngare so naban.

⁸ Hen aha zini kim gubir aneka, hwëna ëe dekam zebë kwatap yawal makare naka hla tak, hwëna syauk mo kim hî-hîti'inka. Desa zep hi san hiri da inek. Hina dekam zep eiha nakon § kal hap jowek.

⁹ Men dekon kal hap jowek, dekore tîngare kirekam-kirekam otweranna man hëndep kitak juwesik, hen dekore kapal-kapala man kitak ëtimbwas gwek.

¹⁰ Dan-ahan zini kim sramin zemka gubir aneka, keis yawala dekam zep hëndep ngli nakon ho-nwe ho-nwenak dep zan zaka. Zen seip yawal makan hî-hîti'inka. Dekam zep okamanak de weyana eiha nakon * ëkarek gwek.

¹¹ Keisni in mo bosena "Etekna." Dekam zep hona eiha nakon ëetek gwek. Zini dekam zep beyakam juwek- ho etekna insa de otde gwibin nikon.

¹² Dan-nër dan-nër zini kim gubir aneka, hëndep dekam zep yaklana, benna, hen keisni ëkarek gwek. Dekam yakla nwena aha-ere yaklana dua-blas jam enkam hom zil gwe'anka, hwëna delapan jam enkam zil gwe'anka, dekam zep etan okamana kawesik gwe'ak. Benna, keisni, hen kirekam. Zen hen dekam dua-blas jamkam bëjen ëngatan gwen, hwëna delapan jam enkam. Zen kim ëngatan gwe srëm

§ 8:8 8:8 Eihya nakon awe, enlalana satu pertiga. * 8:10 8:10 Eihya nakon awe, enlalana satu pertiga.

gwe-gwek, dekam sërkam tangan kawesik
gwek.

¹³ Zao ki zebë etan kara gwek, dekam zebë
mawana heiri salblak. Zen gulk tangan en san
ihe nasen'an haka, hen man taken nasen
gwe'anka,

“Auhu-kamanak de zini, kareksa sa hla nul,
kareksa sa hla nul, kareksa sa hla nul!
Etan ahakore dan-ahare nik de gublun dankam,
banakan wëhë ëgwë'ak?”

9

*Aha-ere taha-tap zini kim sramin zemka gubir
anekake:*

¹ Hen etan dekam zep aha-ere taha-tap zini
gubir aneka. Ëe dekam zebë hëndep keisni hla
tak- ngli nakon kim kama san dep zan zaka.
Dekam zep keisni in hap juwen zi mo bwi
kawesinnik dep de kuncina nërblak.*

² Keisni in zep kuncina inkam talusuku-
kama hulak de bwi kawesin yala insa. Butna
dekam zep kon mam enkam te sok- san de
wanga trun syauk butna kiye. Butna in hap zep
ngli naban yakla naban ka neisik.

³ Butna in kon zep hwëna lerangna okama
san dep tuwehek. Zëbe mae hap Alap sosonsa
golzimki- men kirekam dare ëk hap hen
golzimkike, dekam de zisi hit ti gwibin hip.

* **9:1 9:1** Yohanis man anakan ale gulku, “Keisni in hap
nërblak.” Zen kim gwë gweka, dekam zini kei'i man enlala
nëblanda gwek, “Zen san de zini kiye.” Ahaksa zini in zen
kuncina zerka, san ha zen diki keisni insa de kara ta gwen hap
de Alap mo dam taha nakore zi.

⁴ Zen hom gubiridaka- sona, tenya, hen obwagasa de karek ta gwibin hip. Zen diki zi ensa de karek ta gwibin hip gubiridaka- mensa mirenak Alap onakore capkam al dasibir srēm gwekke.

⁵ Hwëna tamerankam dep hom gubiridaka. Zen diki sap'nen de karek ta gwibin hip- holona benna aha-ere taha-tap enkam. Sosonna man hen golzimki- sërkam tangan de karek ta gwibin hip denaka. Zëno mae mo hit tinna men kiye- hen dare ëk mo hit tinna.

⁶ Aha-ere taha-tapkam de benna inkam sap sa zini juwen hap ëdwam gwe-gwer, hwëna molya kim juwek. Zen sap sa tïn hip ëdwam gwe-gwer, hwëna zëbon mae onakon tïn hïp dena nama langa tangannak.

⁷ Lerangna in mo nwe-masena, san de kudasa de eijan hap wër tyasibinni kiye. Zëno mae mo nolak, san de emaskam de mire sigisa de alala tanna kiye. Hen zëno mae mo nwe-masena, san de zi nwe-masena kiye.

⁸ Zëno mae mo nol alana, san de kwalbasa nol alana kiye. Zëno mae mo ëk danna, singa ëk sïl makan.

⁹ Zëno mae mo bik danna drak-drakna- san de eijan hap de besikam de bitisa ala gunnu kiye. Zëno mae mo sï ala aukuna men kiye- kereta kuda beyam-bya de eijannak dep hlu-hluk gwenna.

¹⁰ Zëno mae mo abala dare syakna- men kiye, dare ëkna. Zëno mae mo sosonna zen zëwe- zisi dikim karek ta gwibin hip denaye, holona benna aha-ere taha-tap enkam de karek ta

gwibin hip.

¹¹ Zëno mae mo teipsinnī hen ki. Zen zen-hëndep de golëjuwen hap de zi niye. Zëno bosena Ibrani olkam “Abadon,” Yunani olkam “Apolion.” Bose darena in mo enlalana, “zisi de golëliwe gwen hap de Zini.”

¹² Dan-ahare karek tabin hip dena insa heiri kira tabirki, † nonol weny mes tap gwenan. Zëno hyanak etan dan-dan sa naptazal.

Alap mo dam taha nakore zini enamna kim sramin zemka gubir anekake:

¹³ Alap mo dam taha nakore zini enamna in ki zep sramin zemka gubir aneka. Dekam zebë ola sak- irase dawem nabare te kilsī de tru tasik gweblan hap de mejana in kon kim te sok. Mejana in zen Alap mo dang nakon nola gwenan- emaskam de syal gwizimdinni, hen dan-nër dan-nërkam de top-top naban. Dan-nër dan-nërkam de top-topna in man gulk sun ëteipsiksek.

¹⁴ Ola in zen kals nakon te sok, zen enamna in zen gubir aneka, desa anakan nenblak, “Empat enkam de dowal yawal-yawala ‡ mensa weyana Efrat mo ananak dahalebik, emki hīl tī sonebin.”

¹⁵ Dekam zep hīl tī sonebirki. Alap yaklana insa orep mes hamal taka- dekam de hīl tī

† **9:12 9:12** Heiri kim nonol takenbiridaka, zen Why. 8:13nak.

‡ **9:14 9:14** Empatkam de dowal yawala in hap, Yohanis “malaikat-malaikat”kam ale gulku. Hwëna malaikatna an man yap orep Alap onakon ësonon gwëk- dowal mo kīgī onak de bitī gwen hap. In zep tahalebin nik lowe he'ak. Zep “dowal”kam Orya olkam awe li nul sonek.

sonebin hip denaye, zen dikim yaklana dekam en okamanak de zisi eihya hlik naka § golëeijankam tamerasin hip.

¹⁶ Anakan hen ama sak, “Kudakam de eijan hap de zi mo beyana, dua-ratus juta enkam.”

¹⁷ Hen nwe lirisin nënna inkam ëe ama kuda beyam-byana insa hlauludak- hen in zen zëno mae mo tahannak teinikin'ikye. In zen zë teinikin'ik, zen besikam de bajusa alala dak. Ahakon sërkam de kal-kal tangan naka- san de syauk hîtinnî kiye. Ahakon ngli kaillim angtan-angtan makare naka- men kiye, kaso lilingtinnî. Hen ahakon yong-yong angtan-angtan naka. Kudana in mo nola, san de singa nola kiye. Hen mip nakon hi nwe mo kim ëbwak ta gwe'ak- syauknu, butna, hen irase karekna.

¹⁸ Sap kudana in zen mip nakon ëbwak ta gwe'ak, zen zep okamanak sang-sang yala hatak, hëndep okamanak de zini eihya hlikna * dekam zep juwesik. Ahakon syauknu in hap juwek, ahakon butna in hap, hen ahakon ase karekna in hap juwek.

¹⁹ Kuda beyam-byana in mo sosonna, zen mipnak hen abalak. Zëno mae mo abala, san de wanya mo nola kiye. Abala in zen dekam zini hit di gwibik.

²⁰ Hwëna zi mosrona men zen sang-sang yala in kon juwe srëm gwëk, zen hom kim tapbla nuk- yang tabin dowal-dowalsa de betek

§ 9:15 9:15 “Eihya hlik naka” awe, enlalana satu pertiga. * 9:18 9:18 “Eihya hlikna” awe, enlalana satu pertiga.

gwibirida gwenna. Zen nama boklena kom dabilirida gwek- sap emas nakon de yang tasin dowal, perakkam dena, tembagakam dena, kaso nakorena, hen tenya korena. Dowal-dowala in sap nwe kara gwen srēmna, hen ol san srēmna, hen etē nasen gwen srēmna.

²¹ Hwēna zini in dekam hom mae zēre mae mo karek-karek nakon ehalek- sap zisi de tamera gwenna, meiyersa de golzauk gwenna, ekahalo gwe-gwenna, hen sowēna.

10

Yohanis kim Alap mo dam taha nakore zinik buku betekna gul inkike.

¹ Eē ki zebē Alap mo dam taha nakore zi sosonna ahanaka hla tak- ngatan zi mo lang nakon kim ati gwe'an zaka. Zen but zērati gwezak, hen boge alpna nolak lak gwe heblak. Nwe-masena hen yakla mo kim ngatan gweblaka. Zēno tanana hēndep ik danna men kiye- syauk hitinni.

² Tahakam buku lak gun beteksa gwirensikī, hwēna zen hīl gīl sonen nik lwa'ak. Dam tanana hinak zauk ineka. Irgwa tanakam kamanak zauk ineka.

³ Ki zep ol mamkam takenka- singa mo zairin makan. In kim ki Alap mo dam taha nakore zini in takenka, dekam zep ngatan zi mo lang nakon ola mamkam wet sok- san de ngli glungna kiye, tuju enkam de tadrenna.

⁴ In kim tujukam de ngli glung makare ola in zausuk, eē dekam zebē sap ale gun hup enlala

gwe'ak. Hwëna anakanë ngatan zi mo lang nakore olsa ahanaka sak,

“Emki tujukam de nglï glung makare ola insa ere en hap aning gun. Bahem ale gun.”

⁵ Dekam zep Alap mo dam taha nakore zini men zen hinak zauku hen kamanak, zen ki zep dam tahana nglï san dep teisya ineka,

⁶ dekam zep ngaya zini Alap mo bosekam gu ineka,

“Alap men Zen kitak yang tabirki, sap nglïna, okamana, hina, hen zëwe de kirekam-kirekamna, ëe zëno bosekamë emsa gu-gubirida'an: Zen molya etan yakla yala insa esek gulku.

⁷ Hwëna Alap mo dam taha nakore zini tujuna in kim de sramin zemka gubir ane'anka, Zen dekam sa zëre mo kalang gwe gunnu syal gwibiri- mensa orep zëre mo ol ayang gul gwen zi en hap goltrei gwizimkike.”

⁸ Dekam zebë ngatan zi mo lang nakore ola insa etan sak, anakan kim asa tonbla'anka,

“Em buku kwala so gunnu insa de gon hap song gwen- in zen zini in mo tahanak lwa'anke, men zen anakan zau'ura, aha tanakam hinak, aha tanakam kamanak.”

⁹ Ëe dekam zebë hëndep zëbon osan dep song gwëk, hëndep abe tak- zen dikim buku betekna insa abe hap golblan hap. Ki zep asa gubluka,

“Emki gul irin, hëndep twinbir. Mip ennak sap dërek naka esa eisbiri- men kiye, sobwal hona. Hwëna ungala mwanak sa husus gwer.”

¹⁰ Ëe ki zebë zëno tahanak gulink, hëndep twinbik. Mipnak sobwal ho dërek makare

nakaë eisbik, hwëna kimë ala gwibik, dekam zebë husus gwibik.

¹¹ Zao zep hen asa nenblak,

“Bukuna insa twinbiri, zëwe de ola insa em etan gol haladan. Sap zen ngein sin de kirekam jowen hap dena- tîngare zi dikim ëtawa gwen hap, sap men-kore men-kore zi ausu, sap kirekam-kirekam sop zi ausu, hen tîngare ol ton gwibin zi ausu, hëndep sap teipsîn-teipsîn wenya.”

11

Zi dare de apta zan hap de ol:

¹ Ki zep meter blala abe hap nolblak. Zëno blala san de dutena kiye. Ki zep Alap asa gubluka,

“Em ano gol san song gwen hen ngîrîn tekson en naka metera inkam akasibî, hen zëwe de kalsna. Hen zini men zen ano bosesa dekon teip gulsublun hap zëwe lowe he'an emki aïtbin.

² Hwëna alp san de teksonna bahem akasibin. Sap desan dena mesë Yahudi srëm zi hip golzimk. Zen sa Yerusalemsa, ë lalakna ansa, tanakam nyauk gweblal- holona benna 42 enkam.

³ Ëe asa zi daresa teisya soner. Zen kaen glaing-glîngsî sa da koso gwera- dekam de goltreizimdin hip, ‘Ëe ama emsa gosa labirida gwe'an.’ Zen Ëre mo olsa sa 42kam de benna inkam ayang ul gwizimdi.” *

* **11:3 11:3** “42 benna” awe, Yohanis man ale gulku 1.260 yaklakam.

⁴ Zi darena in, gulk sun de olkam de guzimdinni, zen tenya zaitun dare, ahaksa lampu dare. Zi darena in Teipsin Tangan Zini Alap mo dang gwën nakon yauk gwenda. †

⁵ Alap sa sosonna zi darena in hap golzimdi. Dekam zi mae de karek son hap alp gwizimdinni, dekam sa zëno nik mo ëk tihï nakon syauknu wet noso gwizim. Zen dekam sa zëre nik mo jal zini insa tru kulsuk gwera.

⁶ Zëno nik mo sosonna hen ki- o dikim il ti gwen srëm hap dena. Zen diki zëre nik mo abe ën enkam de etan il ti gwen. Alap mes kirekam zëbe nikip sosonna golzimki- holona in kim zëre mo ola ayang ul gwe'anka, dekam en dep. Hen zëno nik mo sosonna hen ki- tïngare weyasa dikim kal hap li kul sone gwen hap denaye. Hen okamasa de banakare maekam heip ul gwen hap de zëno nik mo sosonna hen ki- beyana men kirekam zëna dwam eibi'inkaye, kire enkam de heip gun hup.

⁷ Kim de Alap mo olsa de ayang ul gwenna 42kam de benna inkam su kul sone'anka, ki sa hwëna otweran nwe-mase makare dowal yala juwen zi mo lang nakon wet so zala. Zen hëndep dekam sa ziejja zala, hëndep sa zili. ‡

⁸ Zëno nik mo tokna molya na-en nyehanuk, hwëna isrip-sri hap sa ora bolak kamanak nyehal- ë yala in zao zëre nik mo Bianna

† **11:4 11:4** Zaitun te dare hen lampu dare hap de ola, emki Zakharia 4:1-14nak hlaun. Zi darena in, zëno nik mo sosonna ayat 5-6nak awe men kiye hen- Musa ne Elia nik mo sosonna.

‡ **11:7 11:7** Otweran dowal hap de ola, emki pasal 13nak hlaun.

te-lidak sonnak makan da inkke. Ëna in, zëno gulk sun de ol blaorankam de bosena “Sodom,” ahaksa “Mesir.”

⁹ Dekam tîngare zini sa zëno nik mo tokna karatda noso gwer- yaklana dan-ahan, ahana ngîrîn ngam sonnak. Tîngare zini, sap tîngare zi ausu nakon, hen tîngare îrîk gîn lang nakon, hen tîngare ol ton gwibin zi nikon, zen sa kama hulak de zehanun hap ëjalse gwer.

¹⁰ Tîngare auhu-kama zini sa tangan ëisrip-sri gwer- zi darena in mo tok naka de akenkamyë. Zen zep sa isrip-sri hap gol-gol san twen nasen gwer. Zen mae hap sa ëisrip-sri gwe-gwer, “Ol ayang gul gwen zi darena men zen karekna beyakam nëbe mae hap ol gwizimki, zen mes lîlkî.”

¹¹ Yaklana kim de dan-ahan në'ak, ahana ngîrîn ngam sonnak, dekam sa ensasana etan ngaya ën hap dena Alap onakon ing gwe hezim zira. Zen dekam sa etan ngaya ëra, hëndep yaulu. Tîngan men zen de kara noso'ak sërkam tangan sa ëairîl.

¹² Dekam sa zi darena in ola asal sera- ngatan zi mo lang nakon de takenzim ane hanna, “Haen, em se këzan.” Zen dekam sa hëndep zëre nik mo jal zi mo nwenak but de teisya ine hankam se kë sera- ngatan zi mo lang san depye.

¹³ Zen hëndep dekam sa jîngîl yawala karekkam gwëra. Dekam sa ë yala in eihya nakon § timbwas gwera, hen zini tujû ribu

§ 11:13 11:13 “Eihya nakon” awe, Yohanis man ale gulku “sepersepulu”kam.

enkam sa juwer- jingili in konye. Tingare ahakore zini dekam sa dawemkam eairil. Zen dekam sa nglinak de Zini Alap mo bosena teip nulsublul.

¹⁴ Dan-ahare karek tabin hip dena in sa heiri kira tabirki, * dan-dan mes tap nenan. Hwena emki ekara gwen, aumwa hap de karekna sa nabakam ang gwe kinzil.

Alap mo dam taha nakore zini tujuna kim sramin zemka gubir anakake:

¹⁵ Alap mo dam taha nakore zini tujuna, zen kim sramin zemka gubir aneka, dekam zep ngatan zi mo lang nakon ol mam-mamkam anakan eton'ak,

“Kitak okamasa de irik gin hip dena angkam Eirzi-Bia mo tahanak lwa'an. Bi zem mes Tane zikhip golblanda-mensa Israelsa de ngaya tabin hip dam tasikike, Zen de hendep denaban irik gin hip.”

¹⁶ Dekam zep 24kam de teipsin-teipsin wenya in zen Alap mo dang gwen nakon teinikin gwenan eik gwe hezak, hen Alap hap dawemna anakare ola ban nolbla'ak,

¹⁷ “Bian Alap Soson Zini,

Em in Zen orep gweka

hendep angkam namae gwe'ara:

Ee ama ebe hap dawemsa olbla'an,

sap Em angkam ere mo serkam de sosonkam

ema irik ginkim kon gwesibir hana'ara.

¹⁸ Tingan men zen Emsa tame da srem gwek, zen man Emsa u sal-sal ne gweblak.

* **11:14 11:14** Heiri in hap dena, Why. 8:13nak, hen 9:12nak.

Hwëna angkam desa de karek tabin hip denak
mes zaunun.

Hen angkam mes zaunun-

Em dikim juwen wenyaka klis gun hup
denakye.

Hen Em dikim dawemsa golzimdin hip de
yaklanak mes zaunun-

men zen ere mo ola ayang nul gwek,
hen men zen Emsa betek në gweblak,
sap bose nabare wenya,

hen sap bose srëm wenya.

Hen zisi dikim timbwas gun hup denak
angkam mes zaunun-

men zen okamana ansa karek nul gwekye.”

¹⁹ Dekam zep ngatan zi mo langnak de Alap
mo gola dalusuhuk. Dekam zep hen gol mwana
in kon petina teipsi'ik- Alap mo zi niban de ol
aha-en gun nubare petina, mensa Musa Bak
hap goltrëblakake. Dekam zep nglï angna
zausun srëmkam ayang-ayang gwe song gweka,
hen nglïna sërkam tadre tineka, hen es
kwa-kwakna dekam zep o makan il tika, hen
jïngil yala dekam zep mam enkam gwëka.

12

Yohanis kim wenya ban jalom yala ban akekake:

¹ Dekam zep nglïnak owas yawala jowek, nen
dikim zë Alap mo kalangsa tame gun hup. Èe
wesyaë hlauk, yakla nwesa bajusa de ala son
makan ala sok. Zen bennak zauk ane'ak, hen
nolak mire sigisa ala guk- dua-blas enkam de
keis nibare naka.

² Wenya in u nuban mes tangan trī-trī gwesik. Zen man eisbir ane'ak, zep sang-sang hap hērhe gwe'ak.

³ Dekam zep hen aha owasna etan nglinak jowek. Zen jalom makare dowal kal-kal yawal zē joweka- bun tangan nik. Zēno nola tuju enkam, hen nola kore hli-hlina dare taha-tap enkam. Zēno mire sigina hen nol jam en. Zēno kal-kala, san de syauknu kiye.

⁴ Jalomna in abala kim zep nglinak de keisni aha hlikna * kama san dep talal soneka. Dekam zep wenya in mo dang gwën nakon zau'un zaka- in zen eisbir ane'akke. Zen man eissibi'inka- walasna insa de jaha gwennak ala gweblan hap.

⁵ Wenya in zi walassa zep jaha gwek- Zen de tūngare zi aususa tatete tangankam irik gin hip. Hwëna Walasna insa ki zep Alap mo dam taha nakore zi Alap osan dep al dabik- zère mo komal tumnak dep.

⁶ Wenya in dekam zep zi srēm lang san dep heya gwek- langna mensa Alap zēbe hap hamal gulbirkike. Zēwe sa Alap mo dam taha nakore zini kara nul gwer- holona benna 42 enkam. †

⁷ Ngatan zi mo langnak dekam zep ēeijak. Alap mo dam taha nakore zi mo teipsinnī Mikayel Bak jalomna in han hen zēno taha trī so gweblan zi niban golēeijaka.

⁸ Hwëna jalomna in zep golësin gwe hanaka, dekam zep desa zère mo taha trī so gweblan

* **12:4 12:4** "Aha hlikna" awe, enlalana "satu pertiga." † **12:6 12:6** "Benna 42 enkam," Yohanis man "yaklana 1.260kam" ale gulku.

zini in han ngatan zi mo lang nakon hëndep
golëalsa soneka.

⁹ Jalom yawala insa ki zep hëndep okama san
dep hiri da inek. Zen in zen- ëpba wanyana,
men zen Adam ne Hawa neka orep boton
sokaye, hen men zen tïngare okamanak de zi
mo enlalana karek san dep li ta sone
gwizimniraye. Zëno bosena “Dowal mo Kigi.”
Aha bosena hen “Zi Golliwe Bak.” Desa mes
auhu-kama san dep hiri da inek- hëndep zëre
mo taha trï so gweblan wenya ban.

¹⁰ Ki zebë hwëna sak- ngatan zi mo lang
nakore ola mam enkam kim ëgu anak,
“Hë'ho! Angkam mes zaunun-
Alap dikim zëre mo hlil irin wenyaka ngaya
tabin hip denakye.
Alap mes angkam zëre mo sosonna
goltreizimdi-
dekam de teipsïnkïm irik gin hip denaye.
Hen mes anakan goltreizimdi,
'Ëre mo Tanena an, Mensa
Israelsa de ngaya tabin hip gu-gubirida gwekke,
Zen sa ki teipsïli.’
Sap men zen nëno mae mo aya-wal oso-walya
Alap mo nwenak
yaklam denaban kam denaban lamang ta
gwibirki,
desa mes auhu-kama san dep nëralsa sonenan.
¹¹ Sap nëno mae mo aya-wal oso-walya
mes dowal mo kigisa
Domba Tanena in mo kalkam alo da sonek-
hen Alap onakore ol dawemkam.
Sap zen ol dawemna insa tatem nyaubik,

hen juwen hap hom zënaka nolëinik gwe-gwek.

¹² In zep tîngare ngatan zi mo langnak de wenyä,

em ëisrip-sri gwen.

Hwëna okamanak de wenyä hen hinak de wenyä,

em ëngalap gwen,

sap dowal mo kîgîna mes ebon mae osan dep ati gwe ine zala.

Zen angkam man sërkam jal gwe'ara,

sap zen mes anakan tawa gwera,

'Hare, aumwa hap dena angkam langanak homke.' "

¹³ Hwëna jalomna in kim tame gulku, "O hare, asa mes-am auhu-kamanak dep hiri dak," dekam zep wenyä in zen zi walasna jaha gwek, desa lun kon goltroka.

¹⁴ Hwëna wenyä in hap mawana heir mo sî ala yawalsa desyabik- dekam de ihen hap, zëbe en hap de lang hamal gulbin sin dep. Zëwe sa Alap mo dam taha nakore zini kara nul gwer, hen jalomna insa sa langa dasik gwer- holona benna 42 enkam. †

¹⁵ Hwëna wenyä in desan dep heya gwek, jalomna in ëk nakon zep weyasa ho namwa yawal makan wëk gwibirki- zen de sap dong gun hup.

† **12:14 12:14** "Benna 42"na awe, desa Yohanis man ale gulku "tahunna dan-ahan, ahana ngîrîn ngam sonnäk."

¹⁶ Hwëna langna iwe de kamana man wenya insa mas gwibik. Zen zep ho namwana insa ala gwibik. §

¹⁷ Dekam tangan zep jalomna in wenya insa sërkam jal gwibirki, dekam zep song gwekawenya in mo auyan-tane walsya de golëeijan hap. Zen men zen Alap onakore ol dawemna tatem nolzauk gwenanke, Yesussu de zabeblan srëmkam, desa de golëeijan hap song gweka.

¹⁸ Jalom yala in hi alpna zep zau'un zaka.

13

Yohanis kim hi mwa nakore otweran nwe-mase makare dowala hla takake:

¹ Ki zebë hwëna otweran dowal yala hla takhi mwa nakon kim hata se'an zaka. Zëno nola tuju enkam, hen nolak de hlina dare taha-tap enkam. Tïngare zëno hli-hlina mire sigi en naban, hen zëno tïngare mirena Alapsa de lamang tan ale en naban.*

² Otweran dowala insa hla tak, san de tutul jal-jala kiye. Zëno tana bol onkola blal-blalasan de beruang tana bol onkola kiye. Utrum danna san de singa utrum danna kiye. Ki zep zë hwëna jalom yala in sosen zemka zëbe hap golblaka- zen de zëno bose hap kitak teipsïnkim irik gin hip.

³ Otweran dowala in mo aha nolak, san de tïn hip de nëbok wei yawala kiye. Hwëna weina in

§ **12:16 12:16** Yohanis zi makan okamana ansa kara gulku. Zep anakan awe ale gulku, "Okamana ëksa nga sok, desan zep ho namwana insa ala gwibik." * **13:1 13:1** Why. 11:7; 17:7-9

mes at gwesik. Zen in zep tïngare okamanak de zini desa ang në gweblak, sap man denggwan gweblak.*

⁴ Dekam zep jalom yala in hap boklena kom da gweblak- men zen zëre mo irik ginni otweran dowala in hap golgublukaye. Hen otweranna in mo bosena anakan teip nulsuk gweblak, "Ahana hom tangan otweran dowala an han de apde ëna. Desa toton nara dep?-zereijan naye."

⁵ Alap man otweran yala in hap golblaka-dekam de zen 42 ben enkam irik gin hip. Alap Zëna dekam nwe enkam zë kara ta gweka- kim dowala in zënaka boltere ta gweka, hen Alap Zënaka kim lamang ta gwekaye.

⁶ Zen dekam Alapsa sërkam lamang ta gweka. Hen zëno gwë gwenna man lamang gul gweka. Hen tïngan men zen ngatan zi mo langnak lowehe gwenan, desa hen man kitak laman ta gwibirki.

⁷ Otweran dowala in dekam zep Alap zëre mo irik gin wenyaka golëeija gweka, hëndep timbwas ta gwibirki. Hwëna Alap dekam nwe enkam zë kara ta gweka. Zen zao nwe enkam ki kara ta gweka- kim kitak bi gwibirki, sap tïngare zi ausuna, tïngare irik gin langna, tïngare ol ton gwibin weny, hen tïngare sop zi ausuna.

⁸ Tïngare auhu-kamanak de zini sa otweranna insa betek në gweblal. Diki ahakon men zëno mae mo bosem-sesa Domba Tanena in mo bukunak ale dabir-zimk, zen molya. Sap

* **13:3 13:3** Why. 17:9-13

zëno mae mo bosem-sena orep mes hëndep de
 ëngaya gwen hap de wenyik mo bosemse
 nabare bukunak ale dabir-zimk- auhu-kamana
 ansa de yang gulsun srëmnak. Hwëna dekam
 zep Domba Tanena in zëno mae mo kareksa de
 ngan gulsuzimdin hip tilki.

⁹ Zen in zep, eme i niban lowe he'anam, emki
 ësane gwen!

¹⁰ Kristus hup de jal hap de emsa bwinak yal
 gulnen hap de wenya,
 emsa sa ki yal nulne gwer.
 Nëbokkam de tameran hap de wenya,
 emsa hen nëbokkam sa damera gwer.
 Zen in zep, Alap mo hlil irin wenya, em Yesussu
 de taïblïblannak tatem ëzauk.

*Yohanis kim kama mwa nakore otweran dowala
 hla takake:*

¹¹ Ki zebë etan aha otweran dowala hla tak-
 okama mwa nakon kim wet so'an zaka. Zëno
 nola kore hlina dan-dan- san de domba mo
 nolak de hlina kiye. Hwëna zëno zairïnni,
 jalom yala in mo zairin niban apdenak.

¹² Hi mwa nakore dowala in zëre mo sosen
 yawala kitak zep bohë gulbluka- kama mwa
 nakon de wet son dowala in hap. Dekam zep
 zen zëre mo nwenak okamanak de zini kitak
 tik-tik ta gwibirki- dekam de hi mwa nakore
 dowala in hap boklesa kom ta gweblan hap. Hi
 mwa nakore otweran dowala in, zen in men
 zëno nolak de nëbok wei yala at gwesiblikke.

¹³ Okama mwa nakon de wet son dowala in,
 zen hen owas-owasna tingare zi mo nwenak
 mamkam syal gwe-gwibirki. Zen hen syauksu

gubirki- ngli nakon de kamanak dep ati gwezan hap.

¹⁴ Sap zen owas-owasna insa hi mwa nakore dowala in mo bose hap syal gwe-gwibirki, dekam zep auhu-kamanak de zisi anakare ola ban yasik ta gwibirki, “An Zen tangan- neno mae mo Alap naye.” Zebe nikip de yaklana hom tap gwe'anka, zep Alap nwe enkam kara so'anka. Okama mwa nakon de dowala in hen man yang tasin dowalsa de syal gweblan hap gubiridaka- nonol otweran dowala in mo nwe-masekam, dekam de nebok wei nakon de dawem gwen zini insa blikip gwesiblin hap.

¹⁵ Kim yang tasin dowala insa syal neisiblik, ki zep okama mwa nakore dowala in gubluka, “Em ensasa gwen.” Dekam zep hendep ensasa gweka, hendep ola ton'anka. Yang tasin dowala in dekam zep hen tameran hap gubiridaka- men zen zenaka de blikip gwesiblin hap baes ta'akke. Dekam hen Alap nama nwe enkam kara tabi'inka- dan-ahare dowala in saye.

¹⁶ Kama mwa nakore dowala in hen tingare zisi tik-tik ta gwibirki- nomorsa de zere mae mo dam tahanak ahaksa mirenak makan tabir-zimdin hip. Zen tingare zisi tik-tik ta gwibirki- sap mamna, betekna, kire-kire beya weny, hen tahalha weny, sap zi mo tana iltikinnik lowehe gwen weny, hen sap kirenak de lowehen srēm weny.

¹⁷ Dekam, nomorkam de ale tabiridan srēm weny, zen bejen kire-kiresa tokonak gon, hen ba maena bejen pasarak lirak gun. Nomor-nomora in, zen gulk sun de ol blaoran

makan. Zëno dam gulsunnu, hi mwa nakon de wet son dowal yala in mo bose, ahaksa zëno bose hap de nomor.

¹⁸ Zen in zep, enlala blal wenya, zen en sa dowala in hap de nomora insa dam nulsuk gwer. Sap nomora in mo dam gulsunnu, zi mo bose. Nomora in, zen 666.

14

Alap mo Domba Tane hap de ol, hen zëno bi gwibiridan wenya kip dena:

¹ Kimë zë nama kara gwe'ak, ki zebë hwëna Domba Tanena hla tak. Zen Yerusalemk de kwatapna Sionk zauk ane'anka, hen zi beyam-byana 144 ribu enkam zë golëzau'unka. Zëno mae mo mirenak mes Eirzi-Bia yawal mo bosena ale dabir-zimk.

² Ki zebë hwëna nglï san aukuna salsek- san de ho li yawal mo aukuna kiye, ahaksa san de nglï de mamkam tadren aukuna kiye. Hen san de zi beyam-bya mo jublandan gitar aukuna kiye.

³ Zi trana in Teipsin Zini Alap mo nwenak tër ësesa da'ak. Dan-nër dan-nërkam de otweranna hen 24kam de teipsin-teipsin zini in hen man ësane gwe'ak. Zëno mae mo tërya in aha zi hom tawa nëblak hen bëjen tan. Diki 144 ribukam de zini mensa auhu-kama nakon Domba Tanena in ngan tasibirkike, zen en tawa nëblak, hen zen en de ta gwen hap dena.

⁴⁻⁵ Zi trana in, zen lalak enna, sap zen hom boton alap-alapsa ang neibirida gwek hen hom ëkahalo gwe-gwek. Zep zen Alap mo nwenak

san de zi nungglina kiye. Zëno mae mo mip nakon boton ola hom tangan wet sok. Zen enho kles gwesin srëmna. Insa kirekam ëlalak gwëk, in zep Eirzi-Bia yawal hon zëno mae mo bosem-sena sërkam ëdawem gwëk- tïngare ahakore wenya konye. Zen zep Domba Tanena insa ang në gwëblanan- men desan ki të gwëdaye. Sap zen zen- zëre mo kalkam de ngan tasibin wenyaye.

Alap mo dam taha nakore dan-ahare zini kim hlauludakake:

⁶ Ki zebë hwëna etan ahana Alap mo dam taha nakore zini hla tak. Zen man gulk tangan san ihe nasen'an haka. Zen Alap onakore ol dawemsa gol ha'an zaka, hen ol dawemna in hëndep denaban sa lwa gwer. Ola in tïngare okamanak de zi ausu hap dena- sap tïngare sop nwe-mase zi ausu, hen tïngare kirekam-kirekam ol ton gwibin zi, hen sap tïngare irik gin langnak de zi hip dena.

⁷ Zen ol mamkam gu ane gwe'anka,
 “Alapsa em airëblan, hen zëno bose ensa em teip gulsuk gwëblan, sap angkam mes zaununm- Zen dikim zisi klis gun hup denakye. Boklena kom la gwëblak- men Zen nglina, kamana, hina, hen ho nwena kitak yang tabirkiye.”

⁸ Etan ki zep hwëna ahanik Alap mo dam taha nakore zini zertro kinzika. Zen man anakan isrip-sri gwe ine nasen gwe'anka,

“Ë yala Babel mes timbwas gwera! Mes timbwas gwera- men zen tïngare zi aususa

kahalo sason enkam dikim lowehe gwen hap mamak ta gwibirkike, san de ho mamaksa de otdebinni kiye. Zen zep Alap ë yala insa kareknak drënera.” *

⁹⁻¹⁰ Etan ahanik zertro kinzika, ki zep ol mamkam gu ane zaka,

“Zini men zen de otweran dowal yala insa blikip neisibli'ak, hen zëno nwe-masekam de yang tasin dowala insa, desa hen sa Alap kirekam de kareknak kang gulu. Hen kirekam, men zen dowal yala in hap de nomorsa zëre mae mo mirenak ahaksa tahanak ale dabi'ik, desa hen sa kirekam de kareknak kang gulu. Zen kitak sa Alap onakore hëp nabare zitan hona notdebir, hëndep Alap mo jalak sa lowehe gwer- sërkam de syauk bla sal-salak. † Zao sa Domba Tanena in Alap mo dam taha nakore zi niban zikara ta gwibiri.

¹¹ Syauknu in zen de karek ta gwibi'ik, zëno butna hëndep denaban sa sewese gwer. Ni tanna banakan dep, sap zen kam denaban gwëram denaban zausun srëmkam sa Alap mo jalak lowehe tine gwer. Sap zen otweran dowal yala hen zëno nwe-masekam de yang tasin dowala in han blikip neisik gwizimk, hen zëbe

* **14:8 14:8** Ë yala “Babel ”kam, Yohanis ë yala Roma mo boresa gol ëweka. Emki 1Ptr. 5:13nak baca gun, hen zao de otde ale naban. † **14:9-10 14:9-10** “Sërkam de syauk bla sal-sala” in, desa “belerang”kam Amber olkam li nul sone gwenan. Belerangna zen lau-lau kire-kire, yong-yongna, hen desa de syauknu tul sonenkam, nabakam hitil gwenan hen sal-sal gwe-gwenan. Zëno asena karek tanganna.

hap de nomorsa zëre mae hon ma-makan dabik.”

¹² Zen in zep, Alap mo irik ginnik de bitì gwen wenya, em tatem ezauk. Alap mo ol san de ang ta gwennak hen Yesussu de taiblìblannak, zëwe en em tatem ezaun.

¹³ Ki zebë hwëna ngatan zi mo lang nakore ola etan salsek- ahanik kim anakan gu aneka, “Ansa emki ale gun: Angkam man kon gwesik hana'an, hen hëndep kirekam sa lwa zahe gwer. Tingan men zen Bian Yesus onak de tatem ezaunnuk juwe gwe'ak, zen hë'ho gwibinnik sa lowehe gwer.”

Ki zep hwëna Alap mo Enhona ding gulbluka, “In eiwa! Zen sa zëre mae mo syal dohon-honna nolzausul. Zen hwëna hë'ho gwibinnik sa lowehe gwer, sap zëno mae mo syala kore eini awe sa mamkam nulin gwer.”

Yohanis kim okamanak de Alap mo nganak de ei nika tarannak kara tabirkike:

¹⁴ Ki zebë etan hlauk- but ngap-ngapna kim wet so kinzik. But tahanna iwe zen nikin ane'anka- san de Zi Tanganna kiye. † Nolak

† **14:14 14:14** Yesus Zënaka Ibrani olkam “anak manusia”kam gu gweblaka. Desa Orya olkam “Zi Tangan”kam li nul sone gwenan, sap Ibrani olkam “walas”kam de enlalana zëwe hom. Yesus kirekam Zënaka gu gweblaka, sap Zen man enlala gweka- men dekam Daniel Bak hamal hap Zënaka ngatan zi mo langnak hla takake. Daniel man anakan (Dan. 7:13-14) ale gulbluka, “Èe ama ngatan zi mo langnak zisi hla tak- san de zi tanganna kiye.” Ahaksa, san de “anak manusia”na kiye. Zep hen kirekam, zini mensa Yohanis but tahannak hla taka, san ha totore zi tangan? San ha Yesus Zënaka mes yap?

emaskam de mire sigisa ala gulku. Tahakam nēbok gwa ben-bensa gwirenka.

¹⁵ Ki zep hwēna ahanik Alap mo dam taha nakore zini ngatan zi mo langnak de Alap mo gola kon te so zaka, ki zep but tahannak de Zini insa takenblaka,

“Nēbokna inkam emki okamanak de gandum dansa taran, sap mes bīl gwera hen taran hap denak mes zaul.”

¹⁶ Ki zep butnak de Zini nēbokna inkam okamanak de eini tanka.

¹⁷ Ki zep hwēna ahanik Alap mo dam taha nakore zini te sokīn zīka- ngatan zi mo langnak de Alap mo gola kon. Zen hen nēbok gwa ben-bensa gwirensī'inka.

¹⁸ Ki zep hwēna etan ahanik Alap mo gol homannak de kals alp nakon te sokīn zīka- men zen kalsnak de syauk blana kara ta gwendake. § Zen ki zep ol mamkam nēbok gwiredan zini insa takenblaka,

“Okamanak de angguru mes bīl gwera. Emki taran.”

¹⁹ Dekam zep nēbokna inkam okamanak de anggur danna tim nikon blom tan daka, ki zep kaso hul gunnuk yal ta seka- zao de tanakam de zaublun dankam na tan hap. Alap orep mes kaso hul gunnu insa hamal gulku- men zen zēre mo jalak lowe he'akke, desa de zē karek tabin hip.

²⁰ Anggur danna in ē yala in mo alpnak tanakam de zaublun dankam na dak, dekam

§ 14:18 14:18 Kalsnak de syauksu de kara ta gwen hap de dam taha nakore zini in hap de ola hen ki- Why. 8:3-5nak.

zep kon zi kala ho mo kim tinek- langana 300 kilometer enkam. Olk san dep de akabinkim, tatekna dua meterak man golek de gwek.

15

Yohanis kim Alap de aumwa hap okamasa timbwas gunnuk hlaukuke:

¹ Ki zebë hwëna etan sërkam de owasna ngatan zi mo langnak hlauk, hëndep ama tenggwanbi'ik. Ëe Alap mo dam taha nakore zisië tuju enkam hlauludak. Alap mo golak ëzau'uk. Zen Alap mo aumwa hap de timbwas gunsu okama san dep kap nul ha'anzak. Aumwa hap de timbwas gunnu in mo hyanak, zen dekam sa Alap mo zi hip de jala zausul.

² Ki zebë hwëna hi yawal makare naka hlauk. Zëno nwe-masena san de syauk nuban de siri nën kaca kiye. Hi alpnak iwe zini man ëzau'uk. Zen men zen hi mwa nakore otweran dowala insa * hen zëno nwe-masekam de yang tasin dowala ban betek neizim srëm gwekke, hen otweran dowala in mo bose hap de nomora insa hwa nulsukke. Zen gitar makare naka deirensi'ik- mensa Alap kap tazimkike.

³ Zen man Alapsa de isrip-sri gweblan hap de tërsya da'ak- men kirekam hen Israel mo auyan-azana dakke, in kim Musa Bak gwiswe sonekake. Tërya in hen Alap mo Domba Tane hap man dakasti'ira. Zen a kirekam mo da'akye:

“Bian Alap Soson Zini,

* 15:2 15:2 Why. 13:1-8

eno syal gwibinni dawem enna hen mam
tanganna.*

Em tîngare zi ausu mo Teipsînnî.

Eno enhona dam-dam enna,
hen Em taïbliëlan tanganna.*

⁴ Bian, Emsa nara dep?- aïrëblan srëm naye.*
Hen nara dep?-

eno boresa de teip gulsublun srëm naye.

Sap Em en tangan lalakna.

Tîngare zi ausuna dawemsa de ebe hap gol
gweblan hap sa yaïng gwe-gwezal.

Sap angkam mes dam gwe-sînin:

Eno zisi de syal gwibinni dam-dam en
tangankam.”*

⁵ Zen kim hya gwe-sîk, ki zebë hwëna akesek:
Ngatan zi mo langnak de Alap mo gola talusun
nik lwa'an haka- men dekon tangan Alap Zëna
îrik gîl gwenan halake. Gol mwanak iwe hen
deyolkam de gola ama zë hlausek- men kire
naka hen orep Alap Musa Bak hap
goltrëblakake.

⁶ Tujukam de Alap mo dam taha nakore zini
in dekon zep tujukam de aumwa hap de
timbwas gun nuban nolëte so gwezak. Zëno
mae mo pakeanna ngap-ngapna hen
angtan-angtanna. Zëno mae mo emaskam de
bitina dak-dakna, hëndep bik dannak hatak.

⁷ Dekam zep dan-nër dan-nërkam de otweran
makare zini in ahanik emaskam de pancina
zëbe mae hap kap tazimki. Pancina in mes Alap

* 15:3 15:3 Kel. 15:1; Mzm. 111:2 * 15:3 15:3 Mzm. 145:17

* 15:4 15:4 Yer. 10:7 * 15:4 15:4 Mzm. 86:9-10; Yer. 10:7

mo jalkam ëbeya gwek- hëndep de gwën Zini Alap mo jalkam.

⁸ Alap man dekam zëre mo ngatanna hen sosonna sërkam goltreizim'inka, zen in zep dekam zëno gola in butna sërkam taïl gi'inka. Zep dekam zini toton banakan dep?- gola iwe de tinni, tujukam de timbwas gun hup dena insa de okama san dep hlei yulsuk irin srëmnakye.

16

Yohanis kim hamal hap hlaukuke- tujukam de Alap mo aumwa hap de timbwas gunnu insa:

¹ Ki zep Alap zëre mo gol mwa nakon ol mamkam gubiridaka:

“Tujukam de Abon onakore jala bare panci hona insa em okama san dep hlë-hle tasik irin.”

² Nonol zini ki zep hëndep gwë halka, ki zep hëndep panci ho zemka okama san hlei yulsuk inki. Dekam zep tingare zini men zen otweran dowal yala in mo nomora mirenak ma-makan dabik ëkwae-kwae gwek, hen men zen yang tasin dowal zem insa betek në gweblakke.

³ Zao de zini ki zep hen panci ho zemka hinak hlei yulsuk inki. Hina dekam zep kal kakak hap jowek- san de zi tok mo kala kiye. Dekam zep hinak de kirekam-kirekam otweranna kitak juwesik.

⁴ Zao de zini ki zep hen panci ho zemka weya-weya san hen ho-nwe ho-nwe san hlei-hli guludaka. Tingare weyana dekam zep kal hap ëjowendak.

⁵ Ëe dekam zebë Alap mo dam taha nakore zisi ahanaka salblak- men zen tïngare weyana irik gili dakake, zen kim gu aneka,

“Hare eiwa, Alap Em in Zenke- enho dam-dam Zi niye. Em angkam gwë'ara hen orep mes gwëka. Karekna ansa tak gulzim innira man tangan dakastilin.

⁶ Zen mes ere mo hlil irin wenyik mo kala hen ere mo olsa de ayang gul gwizimdin hip de zi mo kala hlei-hli nul gwëk, zep angkam Em kalsa de otde gwibin hibe gubiridanda. Kirekam man tangan zëbe mae hap dakastilzimmnin.”

⁷ Ki zep hwëna zi beyam-byana men mo ola Alap mo golak de te kil tru tasik gweblan meja iltikin nikon anakan wet sok,*

“Bian Alap Soson Tangan Zini, eno auhu-kama zisi de karek tabinni airis tangan, hen man tangan dakastilin!”

⁸ Hwëna ki zep dan-nër dan-nër zini panci ho zemka yakla nwenak hlei yul guku. Yakla nwna dekam zep sërkam tangan sal-sal gwëka- zëno sal-sala in hap dikim zi sop nik ëtäiblin-täiblin gwen hap.

⁹ Dekam zep hëndep zini yakla sal-sal hap sopna ëtäiblin-täiblin gwëk. Zen dekam zep hen Alap mo bosena lamang nul gwëk, sap Zen Zen karek-karekna insa lup gul sonezimki. Zen man ki sap karekna insa noltowe gwëk, hwëna hom kim zëre mae mo karek-karek nakon ehale gwë'ak, hwëna zen dekam hen bëjen Alap mo bosena anakan teip gulsublun “Alap, Em eiwa teipsin tanganna.”

* 16:7 16:7 Why. 6:9-11; 8:3-5

¹⁰ Hwëna aha-ere taha-tap zini in ki zep panci ho zemka otweran dowala in mo irik gin ë yalak hiri gul inki. Dekam zep tingare otweran dowala in mo irik ginni kawesik. Zëno irik gin zini dekam zep airin hip en sunu ejak-jak gwëk,

¹¹ hen dekam zep etan ngatan zi mo langnak de Teipsin Zini Alapsa lamang da gwe'ak, sap kawesinni inkam zëno mae mo kwae-kwaena serkam esang-sang gwëk. Hwëna zen dekam hen hom tapbla nuk- zëre mae mo kirekam-kirekam jal-jal gulin hala seran naye.

¹² Zao de zini ki zep hen panci ho zemka weya yawala Efrat mo ananak hlei yul guku. Weyana in dekam zep sasa gwëk. Zen mae hap ki lwak: Eijannak dikim yakla hata sezana nakon teipsin-teipsin nik yaing gwezan hap.

¹³ Hwëna dekam zebë dan-ahare dowal karekna hlauludak. Zëno mae mo nwe-masena san de blina kiye. Ahana jalom yala in mo ëk mwa nakon wet so zaka, ahana hi mwa nakore otweran dowal yala in mo ëk mwa nakon wet soka, hen ahana okama mwa nakore dowala in mo ëk mwa nakon wet soka- in zen boton gwëkake, "Ëe an Alap mo olsaë ayang gul gwizim'in."

¹⁴ Bli makare dowal-dowala in mae hap dena: Zen de owas-owassa syal gwe-gwibin hip. Zen sa tingare langnak de teipsin-teipsin zi nik dep tagal gulsundan hap sek gwenda gwer- dekam de Alap mo yakla yawalak Alap zëre han zereijan hap.

¹⁵ Emki eenlala gwen Yesus mensa hamal hap anakan gu-gubirida gwëkake,

“Ëe sowë zi mo kim asa hatazal! Em in zen salok-salokkam asa kara ë gwebla'an, em hë'ho gwibinnike lowehe gwe'an. Hen kirekam- em in zen Asa de hut tu ane gun hup dawemkam kara ë gwebla'an. Ere mae mo pakeanna dawem enkam kara la gwibik. Ki hwëna mumuk ennak de Asa hut so gublunkam, ki irkan esa sahera ban ëzaul.”*

¹⁶ Bli makare dan-ahare dowala in dekam zep okamanak de teipsin-teipsin wenyaka eijan hap tagal nulsuk- lang bosena Ibrani olkam “Harmagedonk.”

¹⁷ Zao ki zep Alap mo dam taha nakore zini tujuna panci ho zemka okamanak de asesnak hlei-hli gulu daka. Dekam zebë etan Alap zëre mo ola sak- ol mamkam kim gu aneka,

“Ano jala angkam mes tap gwe henan.”

¹⁸ Dekam zep ngli angna zausun srëmkam ang ta tineka, hen nglina sërkam tangan tadre tineka, hen sërkam de jingil yala dekam zep gwëka. Nonol zi yang tasin nikon, hom mae kirekam de jingili gwëka. Jingili in karek tangankam dena.

¹⁹ Ë yala Babel † dekam zep hlang-hlang gwenkam hëndep dan-ahan nek, hen okamanak de tingare langnak de ë-ëna kitak zep ëtimbwas gwëk. Sap tingare ë-ënak de zini mes ë yala Babelk de zi mo kim karekna nulin

* **16:15 16:15** Salok-salokkam de lowehe gwen hap dena, emki Luk. 12:35-48nak hlaun. Pakean dawem mo dam gulsunnu, emki Why. 19:8nak hlaun. † **16:19 16:19** Ë yala “Babel”kam, Yohanis ë yala Roma mo bosesa gollëweka. (1Ptr. 5:13; Why. 14:8-11)

halasen gwek. Zëno mae mo karekna man tangan taman kinik, in zep Alap kirekam zëre mo jala bare wiklom hona in sa de otdebin hip golzimki.

²⁰ Jingili in hap zep tingare hinak de kama-tek kama-tekna langa san dep ëese-sek gwek, hen tingare kwatapna hen man ëjek-jak gweka.

²¹ Dekam zep es kwak yawal-yawala o makan il tika- zisi dikim karek tabin hip. Aha-ere kwakna zëno dohonna lima-pulu kilogram enkam. Zini dekam zep Alapsa lamang dak- in sa es nabare ona sërkam il tikake.

17

Gulk sun de ol blaoranna an, kahalo sosen we yawal hap dena:

¹ Zen kim hya gwesik, ki zep ahanik in zen tujukam de Alap mo jala bare panci hona okamanak hlei-hli dasibirink abon onak hata zaka. Ki zep zë asa gublu zaka,

“Haen. Ëe asa kahalo sosen we yawalsa ebe hap goltrëblal- men desa sa Alap sërkam karek guluke.”

Hwëna eiwakam de kahalo sosen wesya hom enlala gwibirki. Hwëna ë yawala Babelsa ki enlala gweblaka- in zen weya yawal alpna lwa'arake.

² Auhu-kamanak de teipsin-teipsin wenya man zëno mae mo lowehen san ang ta gwek- boton yang tasin alap-alap osan dep de ang ta nasen gwenkam. Zep zen Alap mo nwenak man lowehék- san de kahalo sosen we walya kiye. Bëjen aha-ere zi niban ën. Okamanak de zini

dekam zep desan ang ta gwëk, hëndep zep ëmamak gwe-gwëk- san de ho mamaksa de otdebinni kiye.

³ Ki zep hëndep Alap mo Enhona asa bi gwëblaka, dekam zep hëndep Alap mo dam taha nakore zini in asa zi srëm lang san dep zersong gwëka. Zao zebë wenya hlauk. Otweran dowal tahan dannak nikin ane'ak. Otweranna in, zëno sopna, ok eis kal-kal makarena, hen zëno timni Alapsa de lamang tan bosemse alekam mes sowehek. Otweranna in mo nola tuju enkam, hen nolak de hli-hlina dare taha-tap enkam. *

⁴ Wenya in bajuna hen ok eis kal-kal makare naka ala sok- sam dan kël makare naban de siri nën naka. Hen zen mes sërkam wër gwëk- emaskam, kirekam-kirekam kaso lilingtin niban hen sasyan naban. Tahakam anggur ho nabare sondosa zirensik- emaskam de syal gwibin nika. Hwëna zen anggur ho tangansa hom. Hwëna zëno dam gulsunnu, zëre mo kirekam-kirekam karek hen zëre mo kahalo-kahalo nakore karek.

⁵ Mirenak de alena hen ki- anakare gulk sun de ol blaoran naban, "Ëe an Babel Bak, tïngare swi soson hen kahalo soson wenyik mo ane."

⁶ Ëe dekam zebë tame guk, "Zen ansa anggur hona otde gwenan, zen anggur ho tangansa hom. Zen zi kalsa otde gwenan. Kala in Alap mo irik gïnnik de bitï gwen wenyik mo kal- mensa Yesus hon de tatem ëzauk gwënnak

* **17:3 17:3** Kirekam de dowal hap de ola emki Why. 13:1-8nak hlaun.

damera gwekke. Wenya in zep gwë gwenan-san de ho mamaksa de otde gwenna kiye.”

Kimë zë wenya insa kara gu'uk, ama zë sërkam tenggwanbi'ik.

⁷ Hwëna Alap mo dam taha nakore zini in ki zep asa gubluka,

“Em basae tenggwanbi'ira! Zen in gulk sun de ol blaoran makan. Hwëna ëe anik dawemkam ebe hap srip gulsubluk- nol beya nabare otweran dowal yala in hap denaka, hen wenya in zen zëbon nikin ane'anke, zëbe hap denaka.

⁸ Otweran dowala in orep man sap okamanak ngaya gweka, hwëna angkam hom. Zen nabakam sa etan juwen zi mo lang nakon sewese zala. Okamanak de zini hla tankam sa denggwanblal, sap zen jek-jak gwen nakon sa etan jowe zala. Hwëna Alap mo Domba Tane sa nabakam etan hëndep denaban timbwas tala. Tingare zini molya dowala insa denggwanblak. Hwëna diki auhu-kamana ansa de yang gulsun srëmnak men zëno mae mo bosem-sesa ale dabir-zim srëm gwëk hëndep de ëngaya gwen hap de wenyik mo bosemse nabare bukunak, zen zen en sa denggwanblal.

⁹ “Enlala blal wenya, zen en sa otweran dowala in hap dena dam nulsuk gwer: Tujukam de nola, zëno dam gulsunnu, zen tujukam de kwatap bete-tek, men zëwe wenya in nikin gwenanke. † Tujukam de nola in hen, zëno aha dam gulsunnu, tujukam de teipsin-teipsinni.

† **17:9 17:9** Otweran dowala insa de dam tasinni, zen etan ë yala Roma, sap Romasa zen tujukam de kwatap tahannak gola daublu anak.

¹⁰ Teipsin-teipsin wenyä in, aha-ere taha-tap enkam mes juwe gwëk. Ahana nama irik gi'ira, hen ahana nama hom hata'ara. Zen kim de hata'an zaka, zen hen molya holokam irik gilki, ki sa hen tili.

¹¹ Hen otweran dowala in zen de juwen zi mo lang nakon etan ngaya gwen hap sewe se'an zaka, zen kim orep gwëka, zen tujukam de teipsin wenyä men zen lowehe gwëk, dekam hen man teipsinkim gwëka. Zen zëno mae mo ahana. Zen kim de etan jowe'an zaka, zen sa etan dekam teipsinkim irik gili. Zep sa tim dir, 'An teipsinni delapanna.' Hwëna zen hen molya holo gwëka, ki sa hen timbwas gwera.

¹² Nola kore hli-hlina insa dare taha-tapakam hlaludala, zen hen dare taha-tapakam de teipsin-teipsinni. Zen angkam nama hom irik ni'in, hwëna zen otweran dowala in mo alp nakon sa srën-srënkam de langnak irik nilidal. Hwëna zen hen holokam molya irik nilidak. ‡

¹³ Dare taha-tapakam de teipsin-teipsin wenyä in, zen sa enlalana aha-en dal, hëndep zep sa zëre mae mo irik ginni otweran dowala in hap tapbla nulblir.

¹⁴ Otweran dowala in sa Alap mo Domba Tanena in han zereijala. Hwëna Domba Tanena in zëre hon de ang ta gwen wenyä ban sa zitimbwas tabiri. Sap Domba Tanena in Zen-Teipsin Zini Bian. Hen Zen tingare teipsin zi mo Teipsinni. Men zen Desa ang nëbla'an, zen

‡ **17:12 17:12** Yohanis man awe ale gulku, "Zen aha-ere jam enkam sa irik nil." Zëno gulk sun de enlalana, "Zen molya holokam irik nik."

Zëna mensa hlil inkike hen kwang guludakake, hen men zen Zëbon onak tatem ëzaukke.”

¹⁵ Ki zep etan Alap mo dam taha nakore zini in asa ë yala Babel hap denaka gubluka,

“Weya yawala insa kahalo sosen wenya in mo alp san hlaulu,* zen hen weya tangansa hom. Zëno dam gulsunnu, zen tïngare zi ausu, tïngare kirekam-kirekam sop nwe-mase zi ausu, hen tïngare kirekam-kirekam ol ton gwibin zi ausu.

¹⁶ Hwëna otweran dowala in hen nola kore hli dare taha-tap zem in han sa lamkam kahalo sosen wenya insa jal neibir, hëndep zen sa zëno kire-kirena alal dahir hen sa irkare nul. Zen sa hëndep zëno ninni dwinbir, hëndep tokna syauknuk sa ang nulsul.

¹⁷ Zen Alap Zën sa kirekam de enlalana ing ta sonezimdi- zëre mo dwam gwibin sin dikim syal gwibin hip. Zen in zep sa dare taha-tapkam de teipsin-teipsin wenya in zëre mae mo irik ginni otweran dowala in hap tapbla nulblir. Zen dekam otweran dowala insa sa betek nëblal, hëndep mensa Alap kirekam de syal gwibin hip hamal hap gubiridaka mes ki su nulsonok.

¹⁸ “Hen kahalo sosen wenya insa hlaulu, desa de dam gulsunnu, zen ë yawala in zen langna beyakam irik gi'inke.” §

18

Yohanis kim hamal hap hlaulkuke- ë yala Babel

* **17:15 17:15** Why. 17:1; 16:19 § **17:18 17:18** Yohanis kim ansa ale gulku, Roma dekam langna beyakam irik gik.

de timbwas gwen hap dena:

¹ Ki zebë hwëna etan Alap mo dam taha nakore zini hla ta guk- ngatan zi mo lang nakon kim ati gwe'an zaka. Zëno sosonna mam tanganna, hen zëno timni ngatan tanganna. Dekon okamana hëndep man tangan ngatan gwek.

² Ol mamkam zep isrip-sri naban gu ane zaka, “Ë yala Babel mes timbwas gwera. Zen mes timbwas gwera- men zen bolte-bolte gwe-gwekaye! Angkam kirekam-kirekam dowal-dowal karek-karek en zë lowe he'an- hen kirekam-kirekam mawa karek-karek naban, zini mensa hwa dasik gwibirinke.

³ In aïrïs, sap tîngare zi ausuna mes ë yala in mo lowehen karek san ang ta gwek, in zep ho mamaksa de otdeblanda gwen makan ëmamak gwe-gwek. Zen zëre mae mo boton yang tasibin alap-alapsa de ang gwibirida gwen hap wan-wan da gwibik. Zep tîngare zi ausuna mes Alap mo nwenak ëkun gwek- san de kahalo sosen we walya ban de swi ënna kiye. Okamanak de teipsin-teipsin zini, hen kire-kiresa de lirak ta gwibin hip de zini man ë yala iwe kire-kirena lirak da gwibik. Zep ë yala in mo sërkam de hole-hle nakon, zëno mae mo te-alana ëbeya gwe-gwek. Zep zen ë yala in mo lowehen karek san ang ta gwek.”

⁴ Ki zebë etan ngatan zi mo lang nakore ola salsek kim anakan gu aneka,

“Haen, ëre mo bi gwibin wenya, em dekam ëna in kon wet so gwek! Zëno mae mo karek-karekna in mana ebon mae onak

hliminnink, hen kareksa ema apdekam deban
mae hla kulink!

⁵ Sap ëna in mo karek-karekna man tangan
bwang gwenkam nglinak de hatan hap alp
gwe'an, hen Ëe ama zëno mae mo
kirekam-kirekam jal-jala ät'bir-zim'in.

⁶ Men kirekam ëna iwe de zini ëre mo
walasna karek da gwibik, dikire desa hen
kirekam karek dabik, hwëna zëbe mae hap
etan sërkam mas ulzink. Zen hëp nabare
wiklom hosa aha zi hip nol gwizimk, zep dikire
zëna hen kiresa sërkam tangan notdebik.

⁷ Zen man menkam ëbolte-bolte gwe-gwek,
zep angkam zëno mae mo enlalana dikire dowe
hana gwek. Zen menkam tahalha srëmkam
lowehe gwek, zep angkam zen dikire ngalap
naban lowehe gwek. Zen man zënaka
nenbirida gwek, 'Ëe an tïngan teipsin-teipsin
enna. Ëe molyë ëtahalha gwek, hen ëe molyë
we sem mo kim gona tak.'

⁸ Zen in zep, sap zen kirekam ëbolte-bolte
gwe-gwek, zen zep sa aha-ere yaklakam Abon
onakore hëpna hla nul- enlala dowe hanan hap
dena, usak yala ban de lowehen hap dena, hen
juwen hap dena. Zen sa syauknuk ëhweistil,
sap Ëe an Bian Alap Soson Zi nikë kirekam
karek tabi'in!"

⁹⁻¹⁰ Kim ë yala Babel hweistil'inka,
auhu-kamanak de teipsin-teipsin wenya men
zen ëna iwe kire-kirena lirak da gwibik, hen
zëwe de zi mo lowehen san ang ta gwek, zen
langa nakon butna sewennak kara nuk. Sal-sal
äirin hïp hom zë ëgolek de gwek. Zen zep

bunnu nawabik hen anakan sei gona ta'ak, “Ali tol! Kwasang! Ēna in menkam teipsinni hen tatete tanganna, hwēna aha-ere jamkam mes tol hwei-swis gwenda!”

¹¹ Auhu-kamanak de kire-kire lirak ta gwibin zini hen ě yala insa gosa dablak. Sap aha ěna kirena hom- zao de etan kire-kiresa lirak ta gwibin hip denaye.

¹² Sap menkam kire-kirena insa bulkum lirak ta gwibin hip kap dahal gwezak-emas nakore kire-kirena, perakkam dena, kaso lilingtinni, sasyan dawemna, hen kaen ngap-ngap dawem-dawemna, ok eis makare kal-kala, hen sam dan kil makarena, hen ahakon sin-sin tangan wenyaka.

Tenya kore kire-kire syal gwibinni hen ki lop dahal gwezak-
sap te irase dawem nabare tenya korena, hen sap sĕrkam de nwe awes tenya korena.
Ahakore kire-kirena zen srin makare ngap-ngap naka,
hen tembaga nakorena,
hen besi nakorena.
Hen ahakon kaso nwe-aweskam de syal gweblan dankam dena.

¹³ Tembanena hen menkam zĕwe lirak da gwibik-
sap minyak, tepung dawem, hen gandum dan, sap kayu manis, hen tembanesa de dĕrek gun hup de kire-kirena.
Anggur hona hen ki.

Irase dawem nabare kire-kirena hen ki lirak da gwibik-

sap tim hip dena, hen ang gun hup dena.

Zen hen menkam otweran zahona man zë lirak da gwibik-

sap sapi hen domba.

Zen hen kudana lup nulhal gwezak- hëndep ahakon kereta zeban.

Hen zini man hen dahyohal gwezak- te-ala hap de zë lirak tabin hip, dekam de zëbon mae tana iltikinnik ëbabu gwe-gwen hap.

Hwëna angkam banak molya kirekam lirak da gwibik, sap ë yala in mes timbwas gwera.

¹⁴ Kire-kire lirak ta gwibin hip de zini in ki zep ëna insa enlwan hap nenblak,

“Sërkam de dawem kire-kirena mensa sap zini bi gweblandan hap dëblanda gwenan, zen mes tol ebon mae onakon ëjek-jak gwenda. Ali tol! Eno mae mo te-ala mamkam de lop tan kire-kirena mes tol zalta dep ëhwei-swis gwenda. Em molye etan hla landak.”

¹⁵ Zep kire-kire lirak ta gwibin zini men zen te-alana ëbeya gwe-gwek ëna iwe de lirak ta gwibinkim, zen langa en nakon ëzauk- syauk sal-sal aïrïn hïp. Zen man anakan gosa dabik,

¹⁶ “Ali tol! Ë yala in, kwasang tol! Zëwe de zini menkam kaen dawem-dawem ensa alala da gwek- dawemkam de ngap-ngap naka, hen ok eis makare kal-kalaka, hen sam dan kil makare naka. Zëno mae mo wër gwen hap de kire-kirena menkam dawem-dawem tanganna-

sap emaskam dena, sap kaso lilingtinni hen sasyan dawem-dawem maena.

¹⁷ Hwëna aha-ere jamkam kire-kirena in mes tol ehwei-swis gwenda.”

Bul bina, hen golësek gwe-gwen hap de wenya, hen zëwe de syal ta gwen wenya, hen kitak men zen buluk ang ta gwek, zen hen kirekam langa en nakon ëzauk.

¹⁸ Kim syauk butna insa sewe sennak hla nuk, zen hen ë yala insa gosa dabla'ak- mae hap, “Okamanak ahana hom- kirekam de ë yawalaye.”

¹⁹ Zen dekam zep bunnu nawabik- anakare sei go naban,

“Ali tol! È yala in, kwasang tol! Zëwe de zini te-alana sërkam de beya tanganna. Èe zebë kire-kirena desan dep kap lahal gwek- lirak ta gwibin hipye. Èe hen dekam zebë te-alana ëbeya gwek. Hwëna zen mes tol aha-ere jamkam hwei-swis gwenda.”

²⁰ Hwëna Alap mo dam taha nakore zini in * kim kirekam hlaulku, dekam zep tangan anakan isrip-sri gweka,

“Ngatan zi mo langnak de wenya, em ëisrip-sri gwen, sap Alap mes ë yala insa timbwas tanda! Alap mo irik ginnik de bitì gwen wenya, hen em in zen zëre mo ola ol halada gwek hen ayang ulida gwekke, em kitak ëisrip-sri gwen! Sap ëna iwe de zini man emsa karek da gwibik, zen in zep hwëna Alap desa heip guluda.”

* **18:20 18:20** Why. 18:1-2

21 Ki zep hwëna ahanik Alap mo dam taha nakore zini sosen tangan nik kaso yawala gul ineka- sërkam de dohon-hon tangaran naka. Ki zep hinak tak gul ineka. Zen man hen anakan gu aneka,

“Ë yala Babelsa an kirekam sa Alap zer anera,
hëndep karekkam sa tak ta inera, hëndep
sa jek-jak tala.

22 Zëwe molya etan gitar maena nyublandak,
hen sulingni molya nenblandak.

Sramin aukuna hen molya etan zëwe ësane
gwek.

Sap men zen kire-kire dawemna syal nëblanda
gwek molya zë etan lowehék.

Hen gandum dan maesa de ils ti gwibin aukuna
molya zë etan ësane gwek.

23 Lampu ngatanna hen molya zë etan kara dak.

We-zi daresa de oto sonnak de isrip-sri ola
molya zë etan ësane gwek.

Zëwe de kire-kire lirak ta gwibin zini man
tangan sap okamanak èteipsik gwek,

hwëna zëno mae mo meiyerak de hlaun zini
hen man boton owas-owassa syal nei
gwibik,

hëndep zep okamanak de zini kitak gwi
nulsukink.

24 Sap zen Alap mo olsa de ayang gun hup de
zisi hen Alap mo hlil irin wenyaka
tüngare lang san dameranda gwek, zep sa
Alap ëna iwe de zi hip zëno mae mo kala
ngëro gulzimdi.”

19

¹ Zen kim hya gwesik, ki zebë hwëna ngatan
zi mo lang nakore zi beyam-bya de ol mamkam
ëtakeran ola anakan sak,

“Haleluya!* Nëre mae mo Alapsa nen boltere
tan,
sap ëngaya gwen hap dena hen sosonna kitak
Zëbon onak.

Zen en teipsinni.

² Sap zëno zisi de klis gunnu dam-dam en
tangankam.

Bëjen mae tautek gun.

Zen mes ë yala Babelsa hëp tyaka,
sap zëwe de zini tingare zisi yang tasin
alap-alapsa dikim ang gwibirida gwen
hap yasik da gwibik.

Zep zini Alap mo nwenak kahalo sason we wal
mo kim ënwe-mase gwe-gwek.

Zen hen Alap hon de syal ta gwen zisi damera
gwek.

Zen in zep Alap zëno mae mo kala
zëbe mae hap ngëro gulzimmira.”

³ Etan ki zep mamkam ëgu anek,
“Haleluya! Alapsa nen boltere tan,
sap syauknu men zep ëna in hwei-swis gwe'ara,
zëno butna sa hëndep denaban sewese gwer.”

⁴ Alap mo alpnak de 24kam de teipsin-teipsin
wenya hen dan-nër dan-nërkam de otweran
makare zini in, zen dekam zep ëik gwe hezak-
Alap hap de anakan dawemsa golblan hap, “In
eiwa tangan. Haleluya!”

* **19:1 19:1** “Haleluya” zen Ibrani mo ol. Zëno enlalana, “Alapsa
nen boltere tan.”

Yohanis kim hamal hap Alap mo Domba Tane de irik gin hip de tembane yawalak hlauludakake:

⁵ Ki zep Alap mo komal tum alpna in kon ola wet sok,

“Tingare Alapsa de betek gweblan wenya, nen boltere tan-tingan men zene Alapsa blikip eisik gweblananke,

sap mam-mam wenya hen bete-tek wenya.”

⁶ Dekam zebë hwëna ola sak- san de sërkam de zi tra de ètaken gwenna. Ol aukuna in san de hi de mamkam ngëp gwenna, ahaksa san de nglï de mamkam tadre song gwenna kiye. Zen man ètaken gwe'ak,

“Haleluya! Alapsa nen boltere tan, sap nëno mae mo Bian Alap Soson Zini Zën angkam kitak nësa irik gi'ira!

⁷ Nen tërya ban isrip-sri gweblan. Nen boltere tan, sap Zen en teipsinnï. Sap Alap mo Domba Tane hap de we oto gulblun yaklanak mes zaunun, hen we golgublun zem in mes zëwe dep zënaka weir gulsunun.

⁸ Alap mes we zem in hap deyol dawemna sërkam de ngap-ngap angtan-angtan naka teisyabirki-

dekam de zënaka weir gulsun hupye.”

Gulk sun de ola awe, Domba Tane mo wenya, zen tingare Alapsa de betek gweblan zi. Hen deyol dawem zem, zëno enlalana, dawemna mensa Alapsa de betek gweblan zini syal nei gwibirinke.

⁹ Ki zep Alap mo dam taha nakore zini men†
etan asa gubluka,

“Ansa ale gul: Zini men desa Alap dam
tasibirki, zen de Domba Tane hap de we oto
gulblun tembane yawalak ang tan hap, zen
hë'ho gwibin tangan naka sa hla nul.”

Dekam zep etan abe hap ola mas gubluka,

“Ola an eiwa de tanganna, Alap zëre
onakorena.”

¹⁰ Èe ki zebë Alap mo dam taha nakore zini in
mo nwenak ik gwe hezak- dekam de desa
boltere tan hap. Hwëna ki zep asa gubluka,

“Asa bahem boltere tan. Alap ensa em boltere
tan. Sap ëe hen Zëbon de babu gwen zi, eban
apdenak. Hen aya-wal oso-wal om men zen
Yesus hup de ol dawemna nolluwe gwenan,
deban mae hen apdenak. Sap tingan men zen
Yesus hup de ol dawemna nolluwe gwenan, zen
kitak Alap mo Enho naban.”

*Yohanis kim hamal hap Yesus de teipsin zi mo
kim kuda tahan nakon golëeijahal zannak
hlauludakake:*

¹¹ Ki zebë hwëna kara gwëk- ngatan zi mo
langna mes dalusunun. Zao zebë kuda
ngap-ngapna hla tak. Men zen kuda tahannak
nikin ane'anka, bosena “eiwakam hen
tatetekam de Alap hap denaka golluwe gwen
hap de Zi.” Zen mae hap ki kirekam bose dak:
Sap zëno zisi de klis gunnu hen golejanna
dam-dam enkam- Alap mo dwam gwibin en
san.

† 19:9 19:9 Alap mo dam taha nakore zini in, men zen nonol
Why. 17nak tonblakake.

12 Zëno nwena syauk hi-hitinnî kiye. Hen nolak de mire sigina beyam-byana. Hen mirenak alena man. Zen zëre mo aha bose, hwëna bosena in aha zi bëjen tame gun. Zen diki Zë-en tame gu'ura.

13 Baju blal zem, kal bles-bles nabare naka ala soka. Zini in mo aha bosena “Alap mo ola bare Zini.”

14 Ngatan zi mo langnak de jana nabare wenyä man ang në sebla halzak. Zen hen kuda ngap-ngapnak teinikin halzak. Zëno mae mo pakeanna hen ngap-ngap tanganna.

15 Zëno mahala nëbok ben-ben makare nik te so gweba'anka. Zen dekam sa tîngare zi ausuna karek tabiri. Zen Zen sa tîngare zi aususa tatete tangankam irik gîli. Hwëna men zen Teipsîn Zini Alap mo jalak lowehe gwenan, desa sa timbwas tabiri- men kiye, anggur dansa de tanakam de zaublun dankam na tanna.

16 Zëno bajunak, ik dan jam en, a kirekam mo zë zëre mo aha bosena ale nuk, “Teipsîn Zini Bian, tîngare teipsîn zi mo Teipsînnî.”

17 Hwëna ki zebë Alap mo dam taha nakore zini ahana hla tak- yakla nwe tahannak de zauk anennak. Ol mamkam zep kon takenka,

“Tîngare mawana em in zen gulk sun ëihe nasen'anke, haen! Em tagam gwezan- tembane yawala ansa Alap ebe mae hap tehazim'irake, zëwe de ang tan hap!

18 Tîngare mawana, haen! Teipsîn-teipsîn wenyik mo tok-tok naka eka olgwenblandak- hen jana nabare zi mo tok-tok naka, sap mam-mam wenyä hen bete-tek wenyä, hen sap

kuda tahan nakon de ëeiya gwen wenya, hëndep kuda tok-tok zeban. Haen, tïngare lang nakore zi tok-toksa eka olgwenblandak- sap zi mo tana ïltikïnnik de teinikirin zi mo tokna, sap zisi de bi gwibiridan zi mo tokna, sap bose nabare zi mo, sap bose srëm zi mo tok-tok naka.”

¹⁹ Ki zebë hwëna etan otweran dowal yala insa hla tak.* Auhu-kamanak de teipsin-teipsin wenya mes desa eijannak de mas gweblan hap tagam neisïblik- hëndep zëre mae mo jana nabare zi niban. Zen dekam zep kuda ngap-ngap tahannak de nikirin Teipsin Zini in han nëreijak.

²⁰ Zen zep hwëna zëre mo jana nabare zi niban otweran dowal darena insa zibalk soka. Nonol hi mwa nakore otweran dowal yala insa zibalk taka. Etan domba mo nola kore hli nabare dowala* insa zibalk taka- men zen boton gwekake, “Ëe an Alap mo olsa de ayang gul gwen hap de zi.” Zen in men zen owas-owasna syal gwe-gwibirkike- otweran dowala in osan dep dikim yasik ta gwibin hip. Men zen ang në gweblak, zen men zen otweran dowala in mo bose hap de nomora timnik makan dabiridak, hen men zen otweran dowala in mo nwe-masekam de yang tasin dowala insa boklena kom da gweblakke. Hëndep dowal darena insa ki zep ngaya naka sërkam de syauk bla hi-hitïn sal-salak hiri nososek.

²¹ Kuda tahannak de nikirin Zini in dekam zep zëno nik mo jana nabare zini zëre mo

* **19:19 19:19** Why. 13:1-10

* **19:20 19:20** Why. 13:11-17;

14:9-11; 16:2

nëbok ben-ben makare mahalkam tamerasiği.
Mawana dekam zep zëno mae mo tok-tokna
dwenblan dazak, hëndep man tangan sërkam
ëitri gwek.

20

*Yohanis kim hamal hap dowal mo kigina tahalen
naka hla takake:*

¹ Ki zebë etan Alap mo dam taha nakore zini
ahana hla ta guk- ngatan zi mo lang nakon de
ati gwe zannak. Tahakam juwen zi mo bwi
kawesinnik dep de kunci naban besikam de
dokot hak dohon-hon naban ein ha'an zaka.

² Zen zep jalom yala insa * balk taka- orep de
wanya yala in saye, mensa nen gweblanan
“dowal mo kigi”kam ahaksa, “Zi Golluwe
Bak”kam. Desa zep besikam de dokot hakna
inkam tahaleka. Zen tahalen nik sa gwë gwera-
holona seribu tahun enkam.

³ Ki zep hëndep juwen zi mo kama hulak de
bwi kawesinnik dep tak ta ineka. Zëna dekam
zep lilikinni insa kuncina inkam solhlasik inki.
Mae hap kirekam gwëblaka: Zen de etan zi
aususa yasik ta gwibin srëm hap, seribu
tahunna in de tap gwesin srëmnak. Hwëna
zëno hyanak, dekam sa etan hil di soner, hwëna
dekam molya etan okamanak holo gweka.

⁴ Ki zebë hwëna teipsin-teipsin zi mo teinikin
gwen komal tumna hla tandak. Hen zini men
zen zë teinikin'ik, zen men desa Yesussu de ang
gweblan jal hap hen Alap mo ol jal hap damera
gwekke. Zep zen hom otweran dowala in hap

* **20:2 20:2** Why. 12:1-9

boklena kom da gweblak, hen otweran dowala in mo yang tasin dowala in hap hom kom da gweblak. Zen hen man baes tak- zēbe hap de nomorsa de mirenak ahaksa tahanak makan gunnu. Kire jal hap zep hēndep ahakon nola blom dasibir-zimk. Hwēna zen zep etan de ēngaya gwenkam teipsinkim teinikink, sap Alap man zēbe mae hap golzimki- zen de seribu tahunna inkam Kristus mae han apdenak irik gin hip.

⁵ Zen zen sa ēnonol gwer- tīn nikon de ēngaya gwenkamye. Hwēna ahakore juwen wenyā, zen seribu tahunna in mo hyanak sa ēngaya gwer.

⁶ Zini in zen de nonol ēngaya gwe'ak, zen hē'ho gwibin tangan naka sa hla nul gwer, hēndep zep sa Alap mo dang gwēn nakon ēgwē gwer. Alap de aumwa hap zisi klis gunkum zen molya noltowek- mensa nen gwibirin, "Hēndep de tīn hip dena." Hwēna zen Alap ne Kristus nebon sa lowehe gwer- Alap mo golak de syal ta gwen zi mo kim. Zen Kristus mae han sa apdenak irik nil gwer- holona seribu tahun enkam.

Dowal mo kīgisa de aumwa hap balk tan hap de ol:

⁷ Seribu tahunna in kim de taman'ak, etan dekam sa dowal mo kīgina insa bwi nakon hīl dī soner.

⁸ Zen dekam sa etan tīngare lang san tīngare zi ausuna yasik tabir song gwera- sap yakla hata sezan san dena, nikin anen san dena, hēndep eihya-lip eihya-lip san dena. Zi ausuna

insa man Alap mo hamal hap de olak ol gulk sun de blaorankam bose nuk “Gog ne Magog ne.”* Zen desa sa eijan hap tagal gulsulu, hen zëno mae mo beyana san de hinak de hisglimni kiye. Aïtbinkim bëjen sul sonen.

⁹ Jana zini in sa tingare lang nakon sek gwe song gwezal- Alap mo irik gin wenyik mo ë yalsa de hatablazan hap, Alap mo dang tini tan ë yawala insa. Hwëna syauknu dekam sa ngli nakon ati gwe zala- zao de ehwei-swis gwen hap.

¹⁰ Hwëna dowal mo kigi, in zen yasik ta gwibirki, desa sa Alap mo dam taha nakore wenyik sërkam de syauk bla hi-hitin sal-salak hiri daser- men zao nonol dowal darena insa hiri noso sekke. Zen zao sa hëndep denaban sërkam de sang-sang karek tangannak nolëlowehe gwer.

Yohanis kim hamal hap aumwa hap de zisi klis gunnuk hlaulkuke:

¹¹ Zen kim hya gwesik, dekam zebë Teipsin Tangan Zini Alap mo komal tumna akek. Zen yawal tanganna hen sërkam de ngap-ngap tanganna. Zëna zëwe nikin'inka. Ngli naban okama naban hëndep dekam zep jek-jak nek-san de but de yakla sal-sal hap jek-jak gwen makan.

¹² Ki zebë hwëna juwenkam men zen teingir gwe guk desa hlauludak- sap bose nabare wenyä hen bose srëm wenyä. Zen Alap mo dang gwën nakon ëzau'uk. Alap mo dam taha

* **20:8 20:8** “Gog ne Magog” nikip de ola, emki hlaun Yehezkiel 38-39nak.

nakore zini dekam zep bukuna kwala-kla dabik- men zëwe zi mo auhu-kamanak de syal gwibinni ale nul gwekke. Aha bukuna hen man kwala nosok, zen hëndep de ëngaya gwen hap de wenyik mo bosemse nabare bukusa.* Alap ki zep klis gu'unka. Men kire enkam zëre mae mo syal gwibinni bukunak iwe lwak, kire enkam zep klis gulku.

¹³ Hi yala dekam zep hen, men zen zëwe ëkei-king gwek, desa etan tapblap-bla guk. Juwen zi mo langna dekam zep hen zëwe de lam tabin zini tapblap-bla guk. Desa hen Alap man klis gulku- men kirekam zëre mae mo syal gwibinni hen bukunak iwe lwakke.

¹⁴ Juwen zi mo langna dekam zep sërkam de syauk bla hi-hitîn sal-salak hiri da inek, sap zao molya etan zini bitî gwek. Syauk blana in, desa hen man nen gweblanan, "Hëndep de tîn hip dena."

¹⁵ Zini men zëno mae mo bosem-sesa ale dabir-zim srëm gwek hëndep de ëngaya gwen hap de wenyik mo bosemse nabare bukunak, desa hen man syauk blana iwe yal nulsek.

21

Yohanis kim okama ëse naban ngli ëse naban hamal hap akekake:

¹ Dekam zebë hwëna okama ëse naban ngli ëse naban akek. Sap okama ëpba naban ngli ëpba naban mes jek-jak nek- hëndep hi mae naban.

* **20:12 20:12** Why. 3:5; 13:8

² Ki zebë hwëna ë lalak yawala insa hla tak-
kim ngatan zi mo lang nakon ati gwe ine'an
zaka, Alap zëre onakon. Zen Yerusalem ëse.
Desa Alap Zën hamal taka- zao de Zën zi niban
golëlowehe gwen hap. Zep dawemkam wër
tyasiki- san de we ësesa de weir gulsunnu kiye.

³ Ki zebë hwëna ola sak- Alap mo komal tum
alpna in kon kim mam enkam ëgu anek,
“Alap angkam apdekam zi niban golëlowe
he'ara.

Zën sa tïngare zi ausuna bi gwibiridala,
hen kitak sa betek në gweblal.

Zën sa golëlowehe gwera.

⁴ Zen sa zëno mae mo nwe go-hona ngan
tasibir-zimdi.

Dekam molya etan juwenna hla nuk.

Go naban enlwan naban hen sang-sangna
dekam etan hom- zëbon mae onakye.

Sap ëpba lowe henna in mes jek-jak gwëk.”

⁵ Hwëna Alap ki zep gu aneka,
“Aenë angkam kitak ëse gu'un.”

Ki zep hen asa gubluka,

“Ola ansa ale gul, sap an eiwa de tanganna.

Taïblibin hip man tangan dakasti'in.”

⁶ Etan ki zep gu aneka,

“Angkam mes sowe henan!

Ëe an nonol lonesen nakore Zi,

hen aumwa topnak de Zi.

Auhu-kama yang gulsun srëmnakë gwëk,

hen okama hom gwennak Ëe nama asa gwë
gwer.

Men zen de ëho-hole gwe'ak, Ëe asa zëbe mae
hap golzim-

dekam de hëndep de gwën hap de aïlî ho
nakore hosa totoresa otdebin hip.

⁷ Men zen de Abon onak tatem ëzau'uk,
zen dawemna insa sa hla nul.

Ëe asa desa golëlowehe gwer,
hen zen ano walaskam sa lowehe gwer.

⁸ Hwëna enlala karek-karek zini, desa sërkam
de syauk bla hî-hîtin sal-salak sa yal
nulser- mensa nen gwibirinke, 'Hëndep
de tîn hîp dena.'

Karek gol gwen zini, zen a kirekam de zisi
moye:

Tatetekam de zaun srëm wenya,
zini men zen ëk enkam ëKristen gwek,
enlala hole-hle zini,

zi tan zini,

kahalo sosen wenya,

meiyerak de hlaul gwen zini,

yang tabin dowalsa de betek gwibirida gwen
wenya,

hen boton tam zini.

Zen kitak syauk bla san de yal gulsen hap
dena- mensa nen gwibirinke, 'Hëndep de
tîn hîp dena.' "

*Yohanis kim Yerusalem ësesa hamal hap hla
takake:*

⁹ Dekam zep ahanik in zen tujukam de
aumwa hap de jala bare panci hona okamanak
hleî nulsukin gwe'ak abon onak hata zaka. Ki
zep zë asa gublu zaka,

“Haen. Anik Alap mo Domba Tanena in hap de we golgublunna insa ep goltrëblak.”

Hwëna eiwakam de wesya hom enlala gwibirki. Zen hwëna Yerusalem ësesa ki enlala gweblaka.

¹⁰ Zao zep Alap mo Enhona asa etan bi gweblaka, ki zep hëndep Alap mo dam taha nakore zini in kwatap yawal san dep asa zersong gweka. Dekon zep ë lalakna Yerusalem ësesa abe hap zertrëblaka. Ëna in dekam Alap zëre onakon ati gwe ine'an zaka.

¹¹ Ëna in ngatan tanganna hen angtan-angtanna, sap Alap Zëna Zen zëwe gwë gwenda. In zep kirekam tangan ngatan gweka. Zëno angtan-angtan gwenna, menkam te-ala ësesena, menkam kaca ngap-ngap makan- san de kaso lilingtin dawemna kiye.

¹²⁻¹³ Ëna in zëno alp-alp san de kola gulk en tanganna. Lilikinni dua-blas enkam. Yakla hata sezan san dan-ahan, yakla nikin anen san dekam hen dan-ahan, eiha-lip san dan-ahan, hen eiha lip san dan-ahan. Alap mo dam taha nakore zini aha-en aha-enkam dua-blaskam de lilikinni insa kara da gwibirin. Lilikinni in Israel mo dua-blaskam de zi ausu mo bosemse naban.

¹⁴ Ëna in mo kasokam de mokona dua-blas enkam. Zëwe mes Alap mo Domba Tane mo dua-blaskam de dam tasibin zi mo bosem-sena aha-en aha-enkam ale dabir-zim nirak.

¹⁵ Alap mo dam taha nakore zini in debanë aïsïl ë'ak, zëno emas nakore metera ki- ëna insa dikim ukur tan hap dena, sap lilikin-lilikinni hen kasokam de kol kong ta zahenna insa.

16 Ëna in, zëno lwanna persegi empatkam. Alap mo dam taha nakore zini in dekam zep metera inkam akasiblika. Ëna in mo blala eiha san dep 2400 kilometer enkam.* Eihya san dep hen ki en, hen eiha-lip eiha-lip san hen kire enkam. Zëno gulk sun de blala hen kirekam- 2400 kilometer enkam.

17 Ki zep hwëna Alap mo dam taha nakore zini in kasokam de kol kong ta zahenna insa meter tankam akasiblika. Zëno gulk enna 66 meter enkam zep lwak. † Metera in dekam meter taka, zen apdenak blala- mensa hen auhu-kama zini ba maesa dikim akasibin hip nurenşik gwenanke.

18 Kol hap de kaso kong ta zahenna in, zen te-ala ësesekam de kaso lilingtïn nikon de syal gweblan danna. Hwëna ëna in zen emas tangankam syal nëblak- lalak tanganna, san de kaca kiye.

19 Hwëna ëna iwe de kaso mokona, zen mes kirekam-kirekam kaso lilingtïnkim nwe-awes da zahek. Hen dua-blas enkam de kaso mokona in, zen hen kaso lilingtïnkim syal nëblandak. Nonol kasona, zen te-ala ësesena. Zao dena ngli kaïlim kakakna. Zao de wenya te-ala ësesengap-ngapna. Zao de wenya te-ala ësesenaban yong-yong naban de siri nënna.

* **21:16 21:16** "2400 kilometa," Yohanis man ale gulku "dua-blas ribu stadia" kam. Nomor-nomora buku Wahyunak zen gulk sun de enlala naban. 12 mo enlalana, Israel mo zi aususa de enlala gwibiridan, ahaksa Yesus mo dam tasibin zini. † **21:17 21:17** "66 metera," desa Yohanis man ale gulku "144 ribu pekus" kum.

²⁰ Zao de mokona, kaso lilingtin kal-kala ban kakak naban. Zao dena, kal-kala ban ngap-ngap naban. Zao dena, yong-yongna- san de kaca kiye. Zao de wenya, ngli kailim kakak naban te-ala esese naban. Zao dena, yong-yong tanganna. Etan zao dena, te-ala esese naban ngap-ngap naban. Zao dena, zen kal-kala ban yong-yong naban de siri nenna. Aumwa hap dena, zen sam dan kil makarena.

²¹ Dua-blaskam de lilikinni in kitak kaso ngap-ngapkam de syal gweblan danna- san de sasyan ngap-ngapna kiye, kirekam de kaso nakon. Aha-ere lilikinni zen aha-ere kaso yawala kon de syal gwizimdinni. Ena iwe de ora-orana zen emas tangan nakon de syal gweblan danna. Zeno lalakna men kiye- kaca lalak tanganna.

²² Ee homö ena iwe Alap mo gola hla tak. Soson Zini Bian Alap Zena, Domba Tane zeban Zen Zen nwe-mase e gwe'ara- san de zewe de gola kiye. Sap zewe de zini Zebon nebon en sa lowehe gwer.

²³ Ena iwe yakla naban ben naban ba hap de zin hip? Sap zewe Alap Zen Domba Tane zem in han serkam ngatan e gwenda.

²⁴ Tingare langnak de zini sa ena in mo ngatannak lowehe gwer. Hen teipsin-teipsin wenya sa zere mae mo irik ginnik de kire-kire dawemna ena iwe dep kap dahal gwezal.

²⁵ Ena iwe de lilikin-lilikinni molya nasohlasik gwek. Talusun en nik sa elwa gwera, sap zewe kawesinni hom.

²⁶ Tĩngare lang nakore kire-kire dawemna hen hē'ho gwibin hip dena sa kap dahal gwezal.

²⁷ Hwēna enlala karek-karek zini, hen men zen kirekam-kirekam karekna nurensik gwenan, hen boton tam wenyā, zen molya tangan ēna iwe bitĩ gwēk. Diki men zēno mae mo bosem-sesa ale dabir-zimk Domba Tane mo ēngaya gwen hap de zi mo bosemse nabare bukunak, zen zen en sa bitĩ gwer.

22

¹ Ki zep hen Alap mo dam taha nakore zini in ēna iwe de weyana ap goltrēblaka. Zen hēndep de ēgwēn hap de weyasa. Weyana in lalak tanganna- men kiye, kaca lalakna. Zen Alap zēre mo komal tum nakon tine gwenan- men zēwe Zēna Domba Tane zem in han inikin gwendake.

² Weyana in dekon tine gwenan ēna iwe de ora ngĩrĩnnik. Hen ho alpnak iwe ēngaya gwen hap de tenya hen ki eiħya-alp eiħya-alp san ēzauk sone gwenan. Zen ben jamkam eini ētē gwenan. Zēno ala nakon sa tĩngare zi ausuna sang-sang nakon ēdawem gwe-gwer.

³ Alap mo husus gwibinni bējen ēna iwe etan jowen, sap Zen dekon sa Zēna Domba Tane zem in han zerĩrik gil gwera. Zēwe de zini Alap en hon sa loweħe gwer.

⁴ Zen sa Alap mo nwe-masena kara da gwēblal, hen Alap sa zēre mo bosena zēno mae mo mirenak ale tabir-zimdi.

⁵ Zen molya yakla ngatan naban lampu ngatan naban dwam neizimk, sap zēwe Bian

Alap Zën sa yakla mo kim ngatan gwe-gwera.
Zëwe de lowehen wenya dekam teipsin zi mo
kim sa tingare langna hëndep denaban irik nil
gwer.

An aumwa hap de ol zim-zim:

⁶ Hwëna ki zep Alap mo dam taha nakore zini
in asa gubluka,

“Kitak mensa namen sane gwenda, zen eiwa
dena hen taiblibin tanganna. Zini men zen Bian
Alap mo ola aha zi hip ayang nulzumnira
gwenan, zen Bian Zëna desa enho nakon
golëlowehe gwenda. Zen zep namen asa zer
sonera- dekam de kitak Zënaka de betek
gweblan wenya ebe mae hap hamal hap
anakan goltreizimdin hip, ‘A kirekam sa
nabakam jower.’ ”

⁷ Yesus hen dekam zep gu aneka,

“Emki ësan: Ëe asa nabakam hatazal. Men
zen de bukuna an mo hamal hap de ol tan-tan
san ang ta'ak, hë'ho gwibinni zëbon mae onak
lwa'an.”

⁸ Ëe an Yohanis mesë kitak ansa ëre mo
nwekam hlauk hen ikim sane gwek. Kim hya
gwesik, ki zebë Alap mo dam taha nakore zini
in mo nwenak ik gwe hezak- in zen kitak abe
hap goltrëblaka, dekam de desa boltere tan hap.

⁹ Hwëna ki zep asa gubluka,

“Bahem! Asa bahem boltere tan. Sap ëe hen
Zëbon de babu gwen zi- in ki hen em, hen in ki
hen wal bose wal om, in zen Yesus hup de ol
dawemna ayang nulzumnira gwenanke. Ëe hen
deban mae apdenak- tingan men zen bukuna

an mo ol san ang ta gwenanke. Diki Alap Zëna en naka em boltere tan.”

¹⁰ Ki zep etan asa gubluka,

“Bukuna an mo hamal hap de ola bahem aning gun, sap angkam mes kirekam de kitak jowen hap denak golek de gwer.

¹¹ Zi jal-jala dikire jal-jal enkam lowehe gwëk.

Men zen enlala karek-karek naban lowehe gwenan, dikire zëre mae mo timsi karek nul gwëk.

Men zen Alap mo dwam gwibin sin ang ta gwenan, dikire desan en ang ta gwëk.

Hen enho lalakkam de lowehe gwen wënya, dikire kire enkam lowehe gwëk.”

¹² Yesus ki zep etan gu aneka,

“Emki sap ëenlala gwen: Molya holo gwëk Ëë ki asa hatazal.

Dekam asa tingare zi hip golzimzir- men kire enkam zëre mae mo syala lwazimkye.

¹³ Ëë an nonol lonesen nakore Zi hen aunwa topnak de Zi.

Okama yang gulsun srëmnakë gwëk,

hen okama hom gwënnak Ëë nama asa gwër.

¹⁴ “Zini men zen zëre mae mo pakeanna ano kalkam ngan dasibik hë'ho gwibinni zëbon mae onak lwa'an.

Sap zëbe mae hap Ëë asa golzim-

dekam de ëna awe bitï gwen hap denaye,

hen ëngaya gwen hap de tetan dansa de twënblanda gwen hap denaye.

15 Hwëna anakarekam de zini molya awe bitï
 gwezak:
 Enlala kawesin zini,
 meiyer hlaul gwen zini,
 kahalo soson zini,
 zi ta gwen zini,
 yang tabin dowalsa de betek gwibirida gwen
 zini,
 hen boton tam zini.
 Kirekam de zi hip hen mes srën ëna hamal
 dazimk.

16 “Ëe an Yesus. Ëe mesë ëre mo dam taha
 nakore zini insa Yohanis hip zer soneblak- zen
 de hamal hap de ol tan-tanna ansa Yohanis hon
 tïngare Kristen zini ebe mae hap golzimdin hip.
 Ëe an Daud Bak mo ausu naķon de saltin Zini-
 mensa nen guk gweblakke. Ëe an Zen- hleng
 gwen hap de zil gwen keis niye.” *

17 Alap mo Enhona man gu'ura,
 “Alap mo Domba Tanena in dikire nabakam
 hatak!”
 Tïngan men zen ansa ësane gwenan, dikire
 hen anakan ëguk, “In eiwa, dikire nabakam
 hatak!” Domba Tanena in sa deban mae
 golëlowehe gwera- san de we wal zeban de
 golgwë gwenna kiye.
 Sap Yesus Zën gubirida'ara,
 “Men zen ëho-hole gwe'an, emki Abon onak
 yaïng gwezan.

* **22:16 22:16** Israelsa de ngaya tabin hip de Zini, desa hen man
 enlala në gweblak, “Zen keis makan sa zil ine zala.” (Bil. 24:17)

Sap esa totoresa ëngaya gwen hap de hona
 ansa ulin-
 ba maesa de syal gwibin srëmkam!”

¹⁸ Ëe, Yohanis, ëe ama jalse gwen ola ansa
 ebe mae hap golzim'in- tïngan men zen
 bukuna awe de hamal hap de aïsili ansa ësane
 gwe-gwenanke: Men nara zëre mo enlalakam
 aïsili an kon mas-mas nu'ik, Alap sa zëbe mae
 hap karekna mas gulzimdi- men kirekam
 okamanak de zisi de heip gun hup de ola
 bukunak awe lwakke.

¹⁹ Hen kirekam- men nara bukuna an kore
 aïsili jek-jak gunnu. Kire zini molya ëngaya
 gwen hap de tenya in mo danna dwinbik, hen
 molya ë lalakna iwe bitï gwëk- men kirekam
 bukunak awe srip gulsukye.

²⁰ Dekam zep Yesus, men zen tïngare
 bukunak de ola ansa nëbe mae hap golzim'ira,
 etan gu aneka,

“Eiwa tangan, Ëe nabakam asa hatazal!”

Ëe ki zebë ding gulbluk, “In aïris, Bian Yesus!
 Emki nabakam hatazan!”

²¹ Aya-wal oso-wal, dikire Bian Yesus mo
 kwasang-kwasangna tïngan ebon mae onak lwa
 gwëk.

Orya
The New Testament in the Orya language of
Indonesia: Alap mo Ol Ēse, zĕre mo zi niban de ol
ziaha-en gu hup dena

copyright © 2005, 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Orya

Contributor: Pioneer Bible Translators

All rights reserved.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 8 Jun 2026 from source
files dated 9 Jul 2025

c93f518f-565f-570c-87e7-50d54e5ff0f6